

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2008. december 22.*

A C-487/06. P. sz. ügyben,

a **British Aggregates Association** (képviseli: C. Pouncey solicitor, segítője:
L. Van den Hende advocaat,

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2006. november 27-én benyújtott
fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: J. Flett, B. Martenczuk és T. Scharf,
meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviselik: T. Harris, M. Hall és G. Facenna, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, A. Ó Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues (előadó), U. Löhmus és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: R. Grass,

a főtanácsnok indítványának a 2008. július 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

I - 10556

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Fellebbezésével a British Aggregates Association (a továbbiakban: BAA vagy fellebbező) az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága által a T-210/02. sz., British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 13-án hozott azon ítélet (EBHT 2006., II-2789. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel az Elsőfokú Bíróság elutasította a BAA-nak a Bizottság 2002. április 24-i C (2002) 1478. sz. végleges határozatának (N 863/01. sz. állami támogatás – Egyesült Királyság / „sóderre vonatkozó adó”-ügy) (a továbbiakban: vitatott határozat) részleges megsemmisítése iránt benyújtott keresetét.

A jogvita előzményei

- ² A jogvita alapját képező tényállást a következőképpen fejt ki a megtámadott ítélet 1–25. pontja:

„¹ A British Aggregates Association az Egyesült Királyságban lévő kőbányák kiaknázásával foglalkozó, független kisvállalkozások társulása. 55 tagból áll, és több mint 100 kőbánya kiaknázását végzi.

2 A sóder olyan kémiailag semleges, szemcsés anyag, amelyet az építőiparban, illetve építkezéseknél alkalmaznak. Önmagában használható például feltöltéshez vagy zúzalékként, illetve összekeverhető olyan kötőanyagokkal is, mint a cement (amely beton előállítására szolgál) vagy a bitumen. Egyes természetes szemcsés anyagok, mint például a homok és a kavics, rostálással nyerhetők. Más anyagoknak, mint például a szilárd kőzetnek, zúzásra kell kerülnie a rostálást megelőzően. A különféle célokra felhasznált sódernek meg kell felelnie a vonatkozó előírásoknak, és az annak nyersanyagát képező anyag fizikai tulajdonságai határozzák meg azt, hogy alkalmas-e a tervezett felhasználásra. Ezért a feltöltésre szolgáló anyagokra vonatkozó előírások például kevésbé szigorúak, mint az azon anyagokéra vonatkozó előírások, amelyek az úttestek legalsó rétegeként használatosak, melyek viszont kevésbé szigorúak, mint az olyan intenzív használatnak kitett felületek alapjául szolgáló anyagokra vonatkozó előírások, mint például az úttestek koptatórétegei vagy a vasúti sínek töltései. Az anyagok nagyobb része olyankor használható fel sóderként, amikor az alkalmazás kisebb jelentőségű, vagy az előírások kevésbé szigorúak, míg az anyagoknak csak kisebb része felel meg a szigorúbb előírásoknak.

A 2001-es Finance Act

3 A 2001-es Finance Act (a 2001-es évre szóló adótörvény, a továbbiakban: törvény) második részének 16–49. cikke és 4–10. melléklete az Egyesült Királyságban bevezette az Aggregates Levy elnevezésű adót (a továbbiakban: AGL-t vagy adót) a sóderre vonatkozóan.

4 Az AGL végrehajtására vonatkozó rendelkezések – a törvény végrehajtási rendeletének értelmében – 2002. április 1-jén léptek hatályba.

5 A törvényt a 2002-es Finance Act (a 2002-es évre vonatkozó adótörvény) 129–133. cikke módosította. Az így módosult rendelkezések mentességről rendelkeznek

bizonyos ércek – különösen a pala, az agyagpala, az agyag és a kaolin – kitermeléséből származó meddőközet (spoils) tekintetében. Ezenfelül átmeneti időszakot határoz meg az adó Észak-Írországból történő bevezetésére.

6 Az AGL a kereskedelmi kitermelés tárgyát képező sóder tonnájaként 1,60 font sterling (GBP) összegben kerül kivetésre (a törvény 16. cikkének (4) bekezdése).

7 A módosított törvény 16. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az AGL attól az időponttól számítva esedékes – amennyiben a hatálya alá tartozó sódermennyiség az Egyesült Királyságban kereskedelmi célú kitermelés tárgyát képezi –, amikor a törvény hatályba lépett. Az tehát mind az importált sódermennyiségekre, mind az Egyesült Királyságban kitermelt sódermennyiségekre egyformán vonatkozik.

8 A végrehajtási rendelet 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja lehetővé teszi a kitermelő számára, hogy adócsökkentésben részesüljön, amennyiben az adó alá eső sódert további feldolgozás nélkül az Egyesült Királyságon kívülre exportálják vagy szállítják.

9 A módosított törvény 17. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

»A jelen részben 'sóder' alatt (a fenti 18. cikkre figyelemmel) kő, kavics vagy homok értendő, valamint az összes olyan anyag, amely azoknak átmenetileg részét képezi vagy azoknak természetes keveréke«.

- 10 A törvény 17. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a sóder négy esetben nem adóköteles: amennyiben az kifejezetten mentességet élvez; amennyiben azt előzőleg építési célra használták; amennyiben már korábban kivetették rá a sóderre vonatkozó adót; vagy amennyiben a törvény hatálybalépésekor nem a lelőhelyén található.

- 11 A módosított törvény 17. cikkének (3) és (4) bekezdése bizonyos esetekben adómentességről rendelkezik.

- 12 A módosított törvény 18. cikke (1), (2) és (3) bekezdése meghatározza azokat az eljárásokat, amelyek adómentesek, és az e mentesség hatálya alá tartozó anyagokat.

A közigazgatási eljárás és a nemzeti bíróság előtti peres eljárás

- 13 Egy 2001. szeptember 24-i levélben a Bizottsághoz panasz ([...] az első panasz) érkezett két olyan vállalkozástól, amely a felperessel semmilyen kapcsolatban nem áll, és amely azt kérte, hogy kilétét ne hozzák az érintett tagállam tudomására, az EK-Szerződés [88.] cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 6. cikke (2) bekezdésének megfelelően. A panaszosok állítása szerint egyes anyagok kizárása az AGL alkalmazásának hatálya alól, az Észak-Írországra vonatkozó exportmentesség és az eltérések lényegében állami támogatást képeznek.

- 14 2001. december 20-án Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága tájékoztatta a Bizottságot az állami támogatások rendszeréről, amely »A sóderre vonatkozó adó szakaszos bevezetése Észak-Írországbán« elnevezést viseli.

15 2002. február 6-i levelében a Bizottság közölte a tagállammal az első panasz összefoglalását, és felhívta egyrészt az e panaszra vonatkozó észrevételeinek előterjesztésére, másrészt pedig arra, hogy szolgáltatson további információkat az AGL-re vonatkozóan, amelynek a tagállam 2002. február 19-i levelével eleget is tett.

16 2002. február 11-én a felperes keresetet indított az AGL ellen a High Court of Justice [...] előtt. A felperes különösen az állami támogatásokra vonatkozó közösségi jogszabályok megsértésére hivatkozott. 2002. április 19-i ítéletével a High Court of Justice elutasította a keresetet, meghagyva a felperes számára azt a lehetőséget, hogy a Court of Appealhez [...] forduljon fellebbezéssel. A [BAA] fellebbezése eredményes volt, a Court of Appeal elrendelte az eljárás felfüggesztését, tekintettel a Bírósághoz benyújtott jelen keresetre.

17 2002. április 15-i levelével a felperes időközben panaszt nyújtott be a Bizottsághoz az AGL ellen [...]. Ebben lényegében azt állította, hogy egyes anyagok kizárása az AGL alkalmazásának hatálya alól, akárcsak az exportmentesítések, állami támogatást képeznek. Ami az Észak-Írországra vonatkozó eltéréseket illeti, amelyekről az Egyesült Királyság hatóságai értesítést küldtek, azok összeegyeztethetetlenek a közös piaccal.

A [megtámadott] határozat

18 2002. április 24-én a Bizottság határozatot ([...] megtámadott határozat) fogadott el arról, hogy nem emel kifogást az AGL-lel szemben.

19 2002. május 2-án az Egyesült Királyság hatóságai közölték a [megtámadott] határozatot a felperessel. A felperest erről a Bizottság 2002. június 27-i levelében hivatalosan értesítette.

20 Határozata 43. pontjában a Bizottság úgy vélte, hogy az adó nem tartalmaz állami támogatásnak minősülő elemet az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében, mivel annak alkalmazási körét az adórendszer logikája és jellege indokolja. Ezenfelül úgy vélte, hogy az Észak-Írországnak biztosított mentesség, amelyről értesítették a Bizottságot, összeegyeztethető a közös piaccal.

21 Az AGL alkalmazása hatályának leírásakor (a 8. és 9. pontban) a Bizottság hangsúlyozza, hogy ez az adó a tiszta sóderre kerül kivetésre, amely a meghatározás szerint »az elsődleges kitermelés tárgyát képező természetes érctelepekről származó sóder«, amely »kőzetdarabokból, homokból és kavicsból tevődik össze, és amely felhasználható nyers állapotban vagy olyan mechanikus eljárásokat követően, mint a zúzás, mosás és osztályozás«. A kitűzött célok hatálya alól kizárt anyagokat illetően a Bizottság a megtámadott határozat 11–13. pontjában a következőkre mutat rá:

»Az AGL nem kerül kivetésre azon anyagokra, amelyek más eljárások melléktermékei vagy egyéb hulladéka. A brit hatóságok szerint ezen anyagok közé tartozik a pala- és kaolin hulladék, a meddőközet, a hamu, a kohókból származó (szén)salak, az üveg- és kaucsuk hulladék. Az AGL ugyanígy nem vonatkozik az újrahasznosított sóderre, mely kategóriába az olyan kőzetdarabok, homok és kavics tartozik, amely korábban már legalább egyszer első felhasználás tárgyát képezte (általában az építőiparban vagy közmunkáknál).

A brit hatóságok szerint az ilyen anyagok kizárása az AGL alkalmazásának hatálya alól azok építőanyagként való felhasználását ösztönzi, és csökkenti a tiszta sóder túlzott kitermelését, amely így az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodást is elősegíti.

A brit hatóságok eredeti tervei abból a feltevésből indulnak ki, hogy az AGL tiszta sóder keresleti volumenének évente átlagosan 20 millió tonnával való csökkentését teszi majd lehetővé, ami az Egyesült Királyságban éves kereslet szintjén 230–250 millió tonnás nagyságrendet fog eredményezni.«

22 Az AGL alkalmazási körére vonatkozó értékelést illetően a [megtámadott] határozat 29. és 31. pontja a következőket mondja ki:

»A Bizottság rámutat arra, hogy az AGL csak a sóderként felhasznált kőzetdarabok, homok és kavics kereskedelmi kitermelése után kerül kivetésre. Ezen anyagokra nem vetik ki az adót, ha azokat más célra használják fel. Az AGL csak a tiszta sóderre kerül kivetésre. Nem terheli adó a melléktermékként vagy más eljárások hulladékaként kitermelt sódert (másodlagos sóder), sem az újrahasznosított sódert. Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy az AGL csak bizonyos tevékenységi ágazatokat és vállalkozásokat érint. Ezért megjegyzi, hogy meg kell vizsgálni azt, hogy az AGL alkalmazási köre igazolt-e az adórendszer logikája és felépítése által.

[...] [A]z Egyesült Királyság nemzeti adórendszere szabad meghatározásának gyakorlása keretében az AGL-t azzal a szándékkal vezette be, hogy maximalizálja az újrahasznosított sóder és a tiszta sódert kiváltó egyéb alternatív megoldások használatát, és ezzel előmozdítsa a tiszta sóder – amely nem megújuló természeti erőforrás – gazdaságos felhasználását. A sóderkitermelés által képviselt környezeti

károk, amelyeket az Egyesült Királyság az AGL révén visszaszorítani szándékozik, magukban foglalják a zajártalmakat, a port, a biológiai sokféleség veszélyeztetését és a vizuális környezetszennyezést.«

23 A Bizottság ebből azt a következtetést vonta le a 32. pontban, hogy »az AGL egy speciális adó, amelynek alkalmazási köre igen korlátozott, és a tagállam által az érintett tevékenységi ágazat sajátos jellemzői alapján került meghatározásra«, valamint hogy »az adó felépítése és hatálya egyértelmű különbségételt tükröz a tiszta sóder kitermelése – amely nem kívánatos következményekkel jár a környezetre nézve –, illetve a másodlagos vagy újrahasznosított sóder előállítása között, amely jelentősen hozzájárul a vágászatból, egyéb munkálatokból vagy a más célból szabályosan végzett eljárásokból származó kőzetdarabok, kavics és homok feldolgozásához«.

24 Az Egyesült Királyság területén előzetesen feldolgozásra nem került, exportált sóderre vonatkozó mentességet illetően a megtámadott határozat a 33. pontjában a következőket mondja ki:

»[...] e megoldást az a tény indokolja, hogy a sóder mentességet élvezhet az adó alól az Egyesült Királyságban, amennyiben azt mentességet élvező gyártási eljárás (pl. üveg-, műanyag-, papír-, műtrágya- vagy növényvédőszer-gyártás) során használják fel. Mivel a brit hatóságok nem tudnak ellenőrzést gyakorolni a területükön kívül történő sóderfelhasználás felett, a kivitel mentesítése a sódert exportálók jogbiztonsága érdekében, valamint azért szükséges, hogy elkerülhető legyen az egyenlőtlen bánásmód azon sódermennyiségek exportja esetén, amelyek az Egyesült Királyságon belül egyébként mentességet élvezhetnének.«

25 A Bizottság a 34. pontban az alábbi következtetésre jutott:

»Az ilyen adó jellegéből és általános felépítéséből következik, hogy az nem alkalmazható a másodlagos sóderre, sem az újrahasznosított sóderre. Az adó kivétele a tiszta sóder kitermelésére hozzájárul az elsődleges sóderkitermelés, valamint a nem megújuló természeti erőforrások felhasználásának és azoknak a környezetre gyakorolt káros hatásainak csökkentéséhez. A Bizottság ezért azon a véleményen van, hogy azok az előnyök, amelyek egyes vállalkozások tekintetében az AGL alkalmazási körének meghatározása folytán keletkeznek, igazoltak az adórendszer jellege és általános felépítése által.«

Az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott kereset és a megtámadott ítélet

- 3 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. július 12-én benyújtott keresetlevelével a BAA keresetet indított a vitatott határozat részleges megsemmisítése iránt.
- 4 A Bíróság elnöke 2002. november 28-i végzésével engedélyezte Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának beavatkozását a Bizottság kérelmeinek támogatása végett.
- 5 Kereseti kérelmének alátámasztásaként a felperes elsőként az EK 87. cikk (1) bekezdésének megsértésére, másodikként az indokolás hiányára, harmadikként a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó kötelezettségének megsértésére, negyedikként pedig ugyanezen intézmény kötelezettségeinek az előzetes vizsgálat során történő elmulasztására hivatkozott.

- 6 A Bizottság – anélkül, hogy alakszerű elfogadhatatlansági kifogást nyújtott volna be – vitatta a kereset elfogadhatóságát, azt állítva, hogy a vitatott határozat nem érintette „személyében” a felperest az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében.
- 7 A megtámadott ítélettel az Elsőfokú Bíróság, az annak 45–68. pontjában szereplő okok miatt, a keresetet elfogadhatónak nyilvánította. Az együttesen vizsgált első és második jogalapot, valamint a harmadik és a negyedik jogalapot – a megtámadott ítélet 104–156., illetve 163–173. és 177–180. pontjában kifejtett okok miatt – elutasította. Tehát az Elsőfokú Bíróság a keresetet teljes egészében elutasította.

A felek kérelmei

- 8 A BAA azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a csatlakozó fellebbezést;

  - helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

  - semmisítse meg a vitatott határozatot, annak Észak-Írország mentességét érintő részének kivételével;

- a Bizottságot és a beavatkozót kötelezze az Elsőfokú Bíróság és a Bíróság előtti eljárás költségeinek viselésére.

9 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet és nyilvánítsa a keresetet elfogadhatatlannak, vagy ennek hiányában;

- a fellebbezést mint elfogadhatatlant és/vagy megalapozatlant utasítsa el;

- a BAA-t kötelezze az Elsőfokú Bíróság és a Bíróság előtti költségek viselésére.

10 Az Egyesült Királyság Kormánya azt kéri, hogy a Bíróság a fellebbezést teljes egészében utasítsa el.

A csatlakozó fellebbezésről

- 11 Mivel a Bizottság által benyújtott csatlakozó fellebbezés a BAA által az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott kereset elfogadhatatlanságára vonatkozik, amely kérdés megelőzi a fellebbezésben hivatkozott érdemi kérdéseket, ezért először ezt kell megvizsgálni.
- 12 A Bizottság azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a kereset elfogadható. A jogalap két részre osztható.

Az elfogadhatatlanságra alapított jogalap első részéről

A felek érvei

- 13 A Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, azáltal, hogy nem vette figyelembe az AGL általános hatályú intézkedés jellegét. Ezen intézkedés véleménye szerint olyan adót képez, amelynek feltételei objektív és elvonatkoztatott módon kerültek megfogalmazásra, és így olyan általános hatályú normatív intézkedést képez, amely potenciálisan az Egyesült Királyság valamennyi gazdasági szereplőjére vonatkozik.
- 14 Ellentétben az Elsőfokú Bíróság megítélésével, abban az esetben, ha a támogatási intézkedésnek közvetlen és általános hatálya van, akkor az a határozat, amellyel

a Bizottság ezen intézkedést jóváhagyja, maga is általános hatályú, és ezért nem minősülhet olyanak, mint amely az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében „személyében” érinti az intézkedés kedvezményezettjeit vagy azok versenytársait.

- 15 E tekintetben a Bizottság emlékeztet arra, hogy a jelen ügyhöz hasonló esetekben, amikor a felperes a kifogást nem emelő határozat megalapozottságát vitatja, az ítélkezési gyakorlat ennek elfogadhatóságát attól a feltételtől teszi függővé, hogy a szóban forgó határozat tárgyát képező támogatás a felperes piaci helyzetét jelentősen érinti-e. Abban az esetben viszont, ha a felperes azért támadja meg a hivatalos vizsgálati eljárást nem indító határozatot, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdésében biztosított eljárási jogait védje, ahhoz, hogy e határozatot megtámadhassa, elegendő, ha ez utóbbi rendelkezés értelmében „érintett félnek” minősül (lásd ebben az értelemben a C-198/91. sz., Cook kontra Bizottság ügyben 1993. május 19-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-2487. o.] 23. pontját és a C-225/91. sz., Matra kontra Bizottság ügyben 1993. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-3203. o.] 17. pontját).
- 16 A felperes piaci helyzetének jelentős érintettségénél szigorúbb kritériumot kell alkalmazni annak vizsgálatánál, hogy ő személyében is érintett-e, amikor – akárcsak a jelen esetben – a támogatási rendszer általános jellegű (lásd ebben az értelemben a Bíróság 67/85., 68/85. és 70/85. sz., Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1988. február 2-án hozott ítélet [EBHT 1988., 219. o.] 15. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-398/94. sz. Kahn Scheepvaart ügyben 1996. június 5-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-477. o.] 39–41. pontját; valamint T-86/96. sz., Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen et Hapag-Lloyd kontra Bizottság ügyben 1999. február 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., II-179. o.] 45. pontját).
- 17 A Bizottság ezenkívül megjegyzi, hogy az intézkedés általános jellege ellenére az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 58–66. pontjában teljes mértékben az AGL-nek a BAA három tagjának versenyhelyzetére gyakorolt állítólagos hatásaira támaszkodott. E három tag kiválasztását nem indokolja semmiféle olyan körülmény, amely kizárólag rájuk lenne jellemző.

- 18 Ráadásul a BAA tagjai nem az egyedüli vállalkozások, amelyek az adó negatív hatásait elszenvedik. Az AGL sok más vállalkozást érint negatívan, és az adófizetési kötelezettség objektív és elvonatkoztatott módon történő meghatározása folytán az potenciálisan valamennyi vállalkozást érinthet. Ennek következtében az AGL-t jóváhagyó határozat nem érinti személyében egyik említett vállalkozást sem.
- 19 Az Elsőfokú Bíróság által alkalmazott megközelítés helybenhagyásának jelentős rendszerbeli következményei lennének, annyiban, hogy a Bizottságnak az állítólagos általános hatályú – főként adójogi intézkedések formájában megjelenő – támogatási intézkedésekre vonatkozó határozatai potenciálisan bárki által megtámadhatóvá válnának, oly mértékig, hogy az megfosztaná minden értelmétől az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében vett „személyében érinti” kifejezést.
- 20 A BAA először is megjegyzi, hogy az Elsőfokú Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a BAA megfelel a piaci helyzete jelentős érintettsége kritériumának az adott piacon. Az Elsőfokú Bíróság ezért nem vizsgálta azt, hogy az a körülmény, hogy ő az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett „érintett félnek” minősül, elegendő-e a kereset elfogadhatóságának megállapításához, hiszen ő a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó kötelezettségének megszegésére alapított jogalapon kívül más jogalapokra is hivatkozott.
- 21 A BAA szerint az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot azáltal, hogy nem vette figyelembe az AGL általános hatályú intézkedés jellegét. Az ítélezési gyakorlat nem tesz különbséget a kérdéses intézkedés általános vagy egyedi jellegétől függően a valamely versenytárs által az EK 88. cikk (3) bekezdése alapján hozott határozattal szemben benyújtott, megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatóságának vizsgálatakor.

- 22 Másfelől, még ha a támogatási intézkedés által öltött általános hatályú intézkedés jelleg, illetve egyedi határozat jelleg az említett intézkedés kedvezményezettjei által indított kereset elfogadhatóságának kritériumát is képezhetné, ez akkor sem ugyanaz az eset lenne, mint amikor a keresetet valamely versenytárs indítja. Az a jelleg, amelyet valamely támogatási intézkedés ölt, nem lehet hatással az érintett versenytársak számára, sem arra, hogy az miként érinti őket. Így a BAA szerint valamely meghatározott vállalkozásnak nyújtott egyedi támogatás valamennyi olyan versenytársra hatással lehet, akik versenytársi minőségük folytán érintettek lehetnek.
- 23 A fent hivatkozott Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság, és Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen et Hapag-Lloyd kontra Bizottság ügyekben hozott ítéletek nyilvánvalóan nem relevánsak, hiszen azok az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján hozott határozatok potenciális kedvezményezettjei által indított keresetekre vonatkoztak. A fent hivatkozott Kahn Scheepvaart ügyben a támogatás intézkedés felperes helyzetére gyakorolt hatását nem tudták bizonyítani, míg a jelen esetben az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó intézkedésnek a BAA tagjainak versenyhelyzetére gyakorolt hatásai jelentősek.

A Bíróság álláspontja

- 24 A jelen jogalap első részében a Bizottság az Elsőfokú Bíróság értékelését vitatja a kereset elfogadhatóságát illetően, abban a részben, amelyben az arra a következtetésre jutott, hogy a vitatott határozat a BAA-t az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében „személyében” érinti, miközben ugyanezen határozat általános hatálya vezette az Elsőfokú Bíróságot annak megállapítására, hogy az a BAA-t nem érinti személyében.

- 25 Az EK 230. cikk negyedik bekezdése alapján valamely természetes vagy jogi személy csak akkor indíthat eljárást a nem neki címzett határozat ellen, ha az őt közvetlenül és személyében érinti.
- 26 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében azon alanyok, akik nem címzettjei egy határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos jellemzőik vagy valamely őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal a címzethez hasonló módon egyéníti őket (lásd különösen a 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15-én hozott ítélet [EBHT 1963., 197. o.] 223. pontját; a C-198/91. sz., Cook kontra Bizottság ügyben 1993. május 19-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-2487. o.] 20. pontját; a C-225/91. sz., Matra kontra Bizottság ügyben 1993. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-3203. o.] 14. pontját; a C-78/03. P. sz., Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben 2005. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-10737. o.] 33. pontját, valamint a C-75/05. P. sz., Németország és társai kontra Kronofrance ügyben 2008. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6619. o.] 36. pontját).
- 27 Mivel a jelen kereset állami támogatásról szóló bizottsági határozatot érint, hangsúlyozandó, hogy az EK 88. cikk szerinti támogatás-ellenőrzési eljárás keretében különbséget kell tenni egyrészt az e cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati eljárás, amelynek célja pusztán az, hogy a Bizottság előzetes véleményt formálhasson az adott támogatás részleges vagy teljes összeegyeztethetőségéről, másrészt az ugyanezen cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálati eljárás között. Csak ez utóbbi vizsgálati eljárás keretében – amelynek célja, hogy a Bizottság számára lehetővé tegye az ügy valamennyi körülményéről való teljes körű tájékozódást – írja elő az EK-Szerződés a Bizottság számára azt a kötelezettséget, hogy az érintetteket felhívja észrevételeik megtételére (lásd a fent hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 22. pontját; a fent hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 16. pontját; a C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1719. o.] 38. pontját; a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 34. pontját, valamint a fent hivatkozott Németország és társai kontra Kronofrance ügyben hozott ítélet 37. pontját).

- 28 Ebből következik, hogy amennyiben a Bizottság az EK 88. cikk (3) bekezdése alapján hozott határozatával az ugyanezen cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül megállapítja, hogy valamely támogatás összeegyeztethető a közös piaccal, az említett eljárási garanciák kedvezményezettjei e garanciák tiszteletben tartását csak akkor tudják érvényesíteni, ha lehetőségük van arra, hogy e határozatot a közösségi bíróság előtt megtámadják. Ezért az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett személy által az ilyen határozat ellen benyújtott megsemmisítés iránti keresetet az utóbbi akkor nyilvánítja elfogadhatónak, ha azzal a felperes az utóbbi rendelkezés által biztosított eljárási jogait kívánja védelmezni (a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 35. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, valamint a fent hivatkozott Németország és társai kontra Kronofrance ügyben hozott ítélet 38. pontja).
- 29 A Bíróság korábban pontosította, hogy ezen érintettek azok a személyek, vállalkozások vagy társulások, amelyek érdekeit valamely támogatás nyújtása érintheti, azaz különösen az e támogatás kedvezményezettjei versenytársának minősülő vállalkozások és a szakmai szervezetek (a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval et Brink's France ügyben hozott ítélet 41. pontja; a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 36. pontja, valamint a fent hivatkozott Németország és társai kontra Kronofrance ügyben hozott ítélet 39. pontja).
- 30 Ezzel szemben, ha a felperes a támogatást értékelő határozatnak mint olyannak a megalapozottságát vonja kétségbe, akkor pusztán az a körülmény, hogy a felperes az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett „érintett” félnek tekinthető, nem elegendő a kereset elfogadhatóságához. A felperesnek azt is bizonyítania kell, hogy a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében vett sajátos helyzetben van. Ez különösen olyan esetben van így, ha a megtámadott határozat tárgyát képező támogatás a felperes piaci helyzetét jelentősen érinti (a 169/84. sz., Cofaz és társai kontra Bizottság ügyben 1986. január 28-án hozott ítélet [EBHT 1986., 391. o.] 22–25. pontja; a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 37. pontja, valamint a fent hivatkozott Németország és társai kontra Kronofrance ügyben hozott ítélet 40. pontja).
- 31 Ellentétben a Bizottság álláspontjával, a vitatott határozat általános hatálya, amely abból ered, hogy annak célja egy olyan adórendszer jóváhagyása, amely a gazdasági szereplők

általános és elvonatkoztatott módon meghatározott csoportjára vonatkozik, nem olyan jellegű, hogy akadályát képezné a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat alkalmazásának.

- 32 A Bíróság már többször kimondta, hogy az, hogy valamely jogi aktus – mivel valamennyi érdekelt gazdasági szereplőre alkalmazandó – jellegénél és hatályánál fogva általános érvényű, még nem zárja ki, hogy közülük egyeseket személyükben is érinthet (lásd többek között a C-309/89. sz., Codorniu kontra Tanács ügyben 1994. május 18-án hozott ítélet [EBHT 1994., I-1853. o.] 19. pontját, valamint a C-182/03. és C-217/03. sz., Belgium és Forum 187 kontra Bizottság ügyben 2006. június 22-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5479. o.] 58. pontját).
- 33 A valamely általános támogatási rendszerrel szemben indított megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatóságával kapcsolatban a Bíróság nemrégiben többek között kimondta azt, hogy a jogalanyok valamely csoportja közös érdekeinek az előmozdítására létrehozott egyesület – amely a megtámadott határozat érdemi részének megsemmisítését kéri – csak akkor tekinthető személyében érintettnek, ha a megtámadott határozat tárgyát képező támogatás „tagjainak piaci helyzetét jelentősen érinti” (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 70. pontját).
- 34 Egyébként, miként arra a főtanácsnok indítványának 40–43. pontjában rámutatott, a Bizottság által képviselt azon álláspont, miszerint a piaci helyzet jelentős érintettségénél szigorúbb kritériumot kell alkalmazni olyankor, amikor a vitatott határozat valamely általános támogatási rendszerre vonatkozik, nem vezethető le a Bizottság által idézett ítéletekből.
- 35 Az előzőekben kifejtettekből az következik, hogy bármilyen jellegű is – akár egyedi, akár általános – a kérdéses támogatási intézkedés, ha a felperes a támogatást értékelő határozatnak mint ilyennek a megalapozottságát vonja kétségbe, akkor azt is bizonyítania kell, hogy a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott

ítélet értelmében vett „sajátos helyzetben” van, ami különösen olyan esetben van így, ha a szóban forgó határozat tárgyát képező támogatás a felperes piaci helyzetét jelentősen érinti.

36 Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság pontosan alkalmazta a jelen ítélet 30. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot akkor, amikor megkövetelte annak bizonyítását, hogy a BAA piaci helyzetét a vitatott határozat jelentősen érintette.

37 Ugyanis a megtámadott ítélet 54. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította – anélkül, hogy annak a Bizottság ellentmondott volna –, hogy a BAA nem elégedett meg annak megtámadásával, hogy a Bizottság elutasította a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását, hanem a megtámadott határozat megalapozottságát is vitatta.

38 Ettől még az Elsőfokú Bíróság helyesen tette – annak megállapításánál, hogy teljesül-e az a feltétel, miszerint az érintett vállalkozásnak az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében személyében érintettnek kell lennie –, hogy megvizsgálta azt, hogy a BAA releváns módon tüntette-e fel azokat az okokat, amelyek miatt az AGL alkalmas volt arra, hogy tagjai közül legalább az egyiknek a versenyhelyzetét lényegesen befolyásolja a sóder piacán.

39 Ellentétben a Bizottság állításaival, és miként arra az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 47. pontjában helyesen mutatott rá, elfogadható a valamely szervezet azon tagja vagy tagjai nevében a szervezet által benyújtott kereset, akik vagy amelyek saját maguk is benyújthattak volna elfogadható keresetet (lásd többek között ebben az értelemben a C-409/96. P. sz., Sveriges Betodlares és Henrikson kontra Bizottság ügyben 1997. december 18-án hozott végzés [EBHT 1997., I-7531. o.] 46. és 47. pontját).

- 40 Így szintén el kell utasítani a Bizottság arra alapított kifogását, hogy a BAA azon három tagjának kiválasztása, amelyeknek a versenyhelyzetét az Elsőfokú Bíróság figyelembe vette annak vizsgálatánál, hogy a fellebbezőt az EK 230. cikk negyedik bekezdése értelmében „személyében” érintettnek kell-e tekinteni, önkényes és indokolatlan volt.
- 41 Az előzőekből következik, hogy a Bizottság elfogadhatatlanságra alapított jogalapjának első részét el kell utasítani.

Az elfogadhatatlanságra alapított jogalap második részéről

A felek érvei

- 42 A Bizottság azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy nem vizsgálta megfelelőképpen azt, hogy a BAA tagjainak versenyhelyzete jelentősen sérült-e, mivel kiragadott információk alapján, anélkül hogy a piac globális helyzetét figyelembe vette volna, úgy ítélte meg, hogy e feltétel teljesült.
- 43 Azon három vállalkozást illetően, amelyre a BAA hivatkozik, az Elsőfokú Bíróság minden esetben rámutatott, hogy kitermelésük egy része az AGL hatálya alá tartozik, és hogy a megadóztatott termékek versenyben állnak a többi, nem megadóztatott termékkel. Ugyanakkor az Elsőfokú Bíróság nem tüntette fel azokat az okokat, amelyeknél fogva az ítélkezési gyakorlat értelmében mindez az adott vállalkozások „versenyhelyzetét jelentős módon érintette” volna. Véleménye szerint az Elsőfokú

Bíróság nem jelölte meg e verseny következményeit az árakat, a piaci részesedést, vagy a vállalkozások nyereségességét illetően, azon ítélkezési gyakorlat követelményeivel ellentétben, amely szerint valamely vállalkozás nem hivatkozhat pusztán arra, hogy ő a kedvezményezett vállalkozás versenytársa, hanem ezenfelül bizonyítania kell azt is, hogy olyan helyzetben van, amely őt a címzetthez hasonló módon egyéníti.

44 A Bizottság szerint lehetséges, hogy az AGL-lel sújtott termékek piaci részesedése csökkenhet a többi termékéhez és ágazatához képest, és az sem lehetetlen, hogy a piaci részesedés ilyen mértékű globális visszaesése akár minden olyan vállalkozást érinthet az Egyesült Királyságban, amely sódert állít elő. Mindenesetre e hatás ágazati jellegű, és nem az adott vállalkozásnak az érintett ágazat többi vállalkozásához képest sajátos körülményeinek tudható be. Ezen okok miatt az Elsőfokú Bíróság azon értelmezése, miszerint valamely vállalkozás jelentős módon érintett lehet, még akkor is, ha e helyzet egyáltalán nem tér el sok más vállalkozásától, összeegyeztethetetlen az EK 230. cikk negyedik bekezdésének a Bíróság által adott értelmezésével.

45 A BAA azt állítja, hogy még ha feltételezzük is, hogy a jelen esetben alkalmazandó elfogadhatósági kritérium a szigorúbb kritérium, vagyis a felperes helyzetének jelentős érintettsége az adott piacon, ahogyan azt az Elsőfokú Bíróság állítja, ez utóbbi akkor is helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes tagjai jelentős mértékben érintettek. A BAA pontos információkat szolgáltatott az AGL-nek egyes tagjainak versenyhelyzetére gyakorolt hatásairól, és az Elsőfokú Bíróság e pontos adatokra támaszkodott, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a BAA tagjainak versenyhelyzetét mindez jelentős mértékben érintette. Az Elsőfokú Bíróság értékelése olyan ténykérdést képez, amely fellebbezés esetén nem tartozik a Bíróság felülvizsgálati hatáskörébe.

A Bíróság álláspontja

- 46 A jelen elfogadhatatlanságra alapított jogalap második részével a Bizottság azon elemzést vitatja, amelynek alapján az Elsőfokú Bíróság a felperes piaci helyzetének jelentős érintettségére következtet. A Bizottság lényegében azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az nem jelölte meg azokat az okokat, amelyeknél fogva mindez az adott vállalkozások versenyhelyzetét jelentős módon érintette, illetve különösen azt, hogy az nem jelölte meg e verseny következményeit az árakat, a piaci részesedést, vagy a vállalkozások nyereségességét illetően, azon ítélkezési gyakorlat követelményeivel ellentétben, amely szerint valamely vállalkozás nem hivatkozhat pusztán arra, hogy ő a kedvezményezett vállalkozás versenytársa.
- 47 Hangsúlyozandó, hogy ami a felperes „piaci helyzetének jelentős érintettségének” meghatározását illeti, a Bíróságnak már volt alkalma kifejtetni, hogy az a pusztán körülmény, hogy egy olyan aktus, mint a vitatott határozat, bizonyos hatást gyakorolhat az érintett piacon fennálló versenyviszonyokra, és hogy az érintett vállalkozás valamiféle versenyviszonyban állt ezen aktus kedvezményezettjével, semmiképpen sem elegendő ahhoz, hogy ezt a vállalkozást az aktus által személyében érintettnek lehessen tekinteni (lásd többek között a C-525/04. P. sz., Spanyolország kontra Lenzing ügyben 2007. november 22-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-9947. o.] 32. pontját).
- 48 Ennélfogva a vállalkozás nem hivatkozhat pusztán arra, hogy a kedvezményezett vállalkozás a versenytársa, hanem ezen túlmenően azt is bizonyítani kell, hogy olyan ténybeli helyzetben van, amely a határozat címzettjéhez hasonló módon egyéníti őt (lásd többek között a C-525/04. P. sz., Spanyolország kontra Lenzing ügyben 2007. november 22-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-9947. o.] 33. pontját).

49 A jelen esetben, ellentétben a Bizottság állításaival, az Elsőfokú Bíróság nem csupán arra szorítkozott, hogy megerősítette a BAA tagjai és az AGL hatálya alá nem tartozó vállalkozások közötti egyszerű versenyviszony fennállását.

50 Ugyanis a megtámadott ítélet 55–62. pontjából látható, hogy az Elsőfokú Bíróság azt megelőzően, hogy az ítélet 63. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a vitás állami intézkedés alkalmas volt a BAA egyes tagjai versenyhelyzetének befolyásolására, és ez a „befolyás lényeges volt”, az alábbi tényezőket vette alapul:

- az AGL-nek az a célja, hogy elmozdítsa a tiszta sóder iránti kereslet egy részét más termékek irányába, amelyek adómentesek abból a célból, hogy ösztönözzék azok sóderként való alkalmazását, és csökkentsék a tiszta sóder kitermelését. A brit hatóságok terveinek megfelelően – amelyet a megtámadott határozat is átvett, és nem vitatott – ez az adó lehetővé teszi majd a tiszta sóder iránti kereslet évi átlag 8–9%-os csökkentését (a megtámadott ítélet 55. pontja);
- azon következtetések szerint, amelyek pontosságát sem a Bizottság, sem a beavatkozó nem vitatta, a felperes egyes tagjai, nevezetesen a Torrington Stone, a Sherburn Stone Co. Ltd és a Cloburn Quarry közvetlen versenyhelyzetben vannak az AGL bevezetésének köszönhetően versenytársakká vált adómentes anyagokat előállító vállalkozásokkal (a megtámadott ítélet 58. pontja);
- a Torrington Stone, amely Devonban végzi egy kőbánya kitermelését, nem méretezett köveket és burkolóköveket termel ki, amelyet tonnánként átlagosan [...] és [...] GBP közötti áron értékesítenek, ex works paritáson, valamint méretezett, építkezésre szánt köveket, amelyeket tonnánként [...] GBP áron értékesítenek, ex works paritáson. E termékek a kitermelt kő mennyiségének 3–5%-át teszik ki. A maradék 95% származékos vagy melléktermékekből áll, a jelen esetben rendes töltelékanyagokból (átlagosan [...] GBP per tonna áron értékesítve, ex works paritáson) és zúzott töltelékanyagokból (átlagosan [...] GBP per tonna áron

értékesítve, ex works paritáson). Csak a méretezett építési kő nem tartozik az AGL hatálya alá. Az AGL bevezetése előtt a töltelékanyagokat 50 km-es körzetben értékesítették. A bevezetést követően, a töltelékanyagoknak versenytársa akadt e körzeten belül azoknak a származékos anyagok formájában, amelyek a több mint 80 km-re található kaolinbányákból származnak, és amelyek nem tartoznak az AGL hatálya alá (a megtámadott ítélet 59. pontja);

- a Sherburn Stone Co. Ltd, amely főként a Yorkshire-ben található kőbánya kitermelését végzi, nagy tartószilárdságú beton előállítására szolgáló, szigorú műszaki előírásoknak eleget tevő anyagokat állít elő. E termékek, amelyek a kitermelt kő 50%-át teszik ki, és amelyek átlagos eladási ára tonnánként [...] GBP, ex works paritáson, az AGL hatálya alá tartoznak. A kitermelt kő maradék 50%-ából a Sherburn Stone Co. Ltd finom agyagos szénszemcsét és agyagos anyagmaradékot állít elő, amelyet feltöltéshez használnak, és átlag [...] GBP per tonna áron kerül értékesítésre, ex works paritáson. Az AGL bevezetése óta e származékos termékek eladása egyre nehezebbé vált, és raktárkészleteik kezelhetlenné váltak (a megtámadott ítélet 60. pontja);

- a Cloburn Quarry, amely egy Skóciában található kőbánya kitermelését végzi, kitermelését a magasabb szállítási költségeket is elviselő, magasabb anyagtartalmú söder kitermelésére összpontosította. Összes terméke az AGL hatálya alá tartozik. Az e vállalkozás által előállított és főként zúzalékként vagy nagy tartószilárdságú beton előállítására, illetve aszfalthoz keverésre szolgáló, szigorú műszaki előírásoknak megfelelő apró vöröskavics és gránit, amely átlagosan [...] GBP per tonna eladási áron kerül értékesítésre, ex works paritáson, nem áll versenyben az adó alá nem tartozó, kaolin- vagy palakitermeléséből származó anyagokkal. Ezzel szemben a Cloburn Quarry kőbányájából kitermelt származékos, főként finom porból álló, feltöltéshez használt és ex works paritáson átlagosan [...] GBP per tonna áron értékesített anyagok 25%-a versenyben áll az adó hatálya alá nem tartozó anyagokkal (a megtámadott ítélet 61. pontja);

- e vállalkozások tevékenysége nem nevezhető csupán mellékesnek a sóder piacán, tekintettel főtevékenységükre, és a fent említett feltüntetett számadatokból az derül ki, hogy a sóder formájában megjelenő származékos termékek kereskedelmi előállítására viszonylag jelentős részét képezi az említett vállalkozások tevékenységének (a megtámadott ítélet 62. pontja).

51 Ehhez hasonlóan, az Elsőfokú Bíróság annak megállapításakor, hogy a vitás állami intézkedés – azáltal, hogy az exportmentességekre vonatkozott – alkalmas volt a BAA egyes tagjai versenyhelyzetének befolyásolására, és ez a befolyás lényeges volt, az alábbi tényezőkre támaszkodott:

- a BAA arra hivatkozik, hogy e mentesség szintén negatív hatással van azon tagjainak versenyhelyzetére, akik nagyon keveset vagy egyáltalán nem exportálnak, szemben az Egyesült Királyság piacán jelentősebb erőt képviselő versenytársaikkal. Ugyanis az adómentesség export esetén azzal az előnnyel jár a versenytársai számára, különösen a Glensanda-i kőbánya üzemeltetőjére, amelynek több mint 90%-a exportált sóderből származik, hogy nem lesznek veszteségeik az Egyesült Királyság területén értékesített termékeik árát érintően. A fellebbező tagjai viszont arra kényszerülnek, hogy veszteségesen adják el megadóztatott sódermeny-nyiségeiket, ami hátrányosan fogja érinteni az összes termékükre kivetett adó mértékét is (a megtámadott ítélet 65. pontja);
- a BAA tagjai legalább egyikének versenyhelyzetét lényegesen befolyásolhatja az export esetén járó adómentesség, ugyanis a felperes, anélkül hogy a Bizottság vagy a beavatkozó ennek ellentmondana, rámutat arra, hogy a szigorú műszaki előírásoknak megfelelő és főként vasúti síneknél zúzalékként felhasznált (AGL alá tartozó) gránit piacán a Cloburn Quarry közvetlenül versenyben áll a glensandai kőbányával, amely, akárcsak a Cloburn Quarry kőbányája, Skóciában található. Tehát miként a BAA arra válaszbeadványában rámutat, és amit a többi fél sem vitatott, a glensandai kőbánya termelésének 50%-át exportálja. Az enyhébb műszaki előírásoknak megfelelő anyagok adómentessége export esetén az ezen bányára kitermelését végző vállalkozás számára versenyhelyzeti előnnyel jár a szigorú

műszaki előírásoknak megfelelő sóder piacán Skóciában, mivel – szemben a Cloburn Quarryval, amely az enyhébb műszaki előírásoknak megfelelő sódert veszteséggel értékesíti az Egyesült Királyságban, és ezt a veszteséget a szigorú műszaki előírásoknak megfelelő anyagok árában hozza vissza – az AGL teljes összege, amelyet a glensandai kőbányának az ügyfelei felé fel kell számítania a belső piacon, arányosan felére csökken ahhoz a versenytárséhoz képest, aki nem exportál (a megtámadott ítélet 66. pontja).

52 Az előzőekben kifejtettekből az következik, hogy az Elsőfokú Bíróság messze nem csupán arra szorítkozott, hogy megállapítsa a BAA tagjai és az adó hatály alá nem tartozó vállalkozások közötti egyszerű versenyviszony fennállását, hanem azt is megvizsgálta, hogy a vitás állami intézkedés alkalmas volt-e a BAA egyes tagjai versenyhelyzetének befolyásolására, és hogy e befolyás jelentős volt-e.

53 A Bizottság által állítottakkal ellentétben nem következik a Bíróság ítélkezési gyakorlatából, hogy a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében „a határozat címzettjeitől eltérő valamely jogalanyt” jellemző – és őt minden más gazdasági szereplőtől megkülönböztető – sajátos jogállásra kellene szükségserűen következtetni olyan körülményekből, mint a forgalom jelentős csökkenése, nem elhanyagolható pénzügyi veszteségek, vagy akár a piaci részesedések jelentős csökkenése a szóban forgó támogatásnyújtás következtében. Az állami támogatás nyújtása más módon is sértheti valamely gazdasági szereplő versenyhelyzetét, így különösen elmaradt hasznot vagy olyan fejleményeket eredményezhet, amelyek kevésbé kedvezők, mint azok, amelyek a támogatás hiányában megfigyelhetők lettek volna. Ugyanígy a sérelem intenzitása is változhat számos tényezőtől függően, mint például az érintett piac szerkezete vagy a kérdéses támogatás jellege. A versenytárs piaci helyzetének lényeges sérelmét ezért nem lehet pusztán néhány olyan körülményre

hivatkozva bizonyítani, amelyek a versenytárs kereskedelmi vagy pénzügyi teljesítményének visszaesését jelzik (a fent hivatkozott Bizottság kontra Lenzing ügyben hozott ítélet 34. és 35. pontja).

- 54 A Bizottság ezenkívül azt is felrója az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az úgy ítélte meg, hogy a BAA jelentős módon érintett, még akkor is, ha helyzete egyáltalán nem tér el sok más vállalkozásától, miközben szigorúbb kritériumot kellett volna alkalmaznia a felperes versenyhelyzetére gyakorolt hatás fennállásának megállapításához olyan általános támogatási rendszer esetében, mint amelyről szó van.
- 55 Mindenesetre, miként arra a jelen ítélet 35. pontjában rámutattunk, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy bármilyen jellegű is – akár egyedi, akár általános – a kérdéses támogatási intézkedés, ha a felperes a támogatást értékelő határozatnak mint ilyennek a megalapozottságát vonja kétségbe, akkor azt is bizonyítani kell, hogy a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében vett „sajátos helyzetben” van, ami különösen olyan esetben van így, ha a vitatott határozat tárgyát képező támogatás a felperes piaci helyzetét jelentősen érinti (lásd többek között a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 70. pontját).
- 56 Amennyiben az ilyen érintettség megállapítható, az a körülmény, hogy adott esetben nem tudni, hány másik versenytárs hivatkozhat hasonló sérelemre, nem képezi akadályát a felperes vállalkozás keresete elfogadhatóságának. Miként arra a főtanácsnok indítványának 65. pontjában rámutatott, az AGL-nek kifejezetten az a célja, hogy hatást gyakoroljon a kérdéses piac szerkezetére, azáltal hogy a tiszta sóder iránti kereslet egy részét a helyettesítő termékek irányába mozdítja el, így ezen adó pontosan arra irányul, hogy hatást gyakoroljon a piacon működő vállalkozások versenyhelyzetére.

- 57 Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság – a fellebbező személyében való érintettségére vonatkozó feltétel vizsgálata során – nem alkalmazta tévesen a jogot.
- 58 Az előbbi megfontolásokra tekintettel az elfogadhatatlanságra alapított jogalap második részét el kell utasítani. Ennek következtében a csatlakozó fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A fellebbezésről

- 59 A BAA fellebbezésének alátámasztására hat jogalapra hivatkozik. Azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az tévesen alkalmazta a jogot, amikor:
- nem objektív módon vizsgálta azt a kérdést, hogy a jelen ügyben állami támogatásról van-e szó;
  - nem a megfelelő „felülvizsgálati szabályt” alkalmazta;
  - tévesen ítélte meg az AGL „jellegét és rendszere általános felépítését”;
  - az exportmentességekről rendelkezett;

- megerősítette, hogy a Bizottság nem volt köteles hivatalos vizsgálati eljárást indítani;

- azt állapította meg, hogy a vitatott határozat indokolása megfelelő volt.

Az állami támogatás meglétének téves megítélésére alapított, első jogalapról

- ⁶⁰ A BAA e jogalap alátámasztásaként három kifogást terjeszt elő. Elsőként azt, hogy az Elsőfokú Bíróság az állami támogatás fogalmát nem objektív módon alkalmazta, miként az a megtámadott ítélet 117. pontjából kiderül. Ezenkívül, véleménye szerint az Elsőfokú Bíróság helytelenül vonta le azt a következtetést az említett ítélet 120–121. pontjában, hogy különbséget kell tenni a jelen ügy és a C-143/99. sz., Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügyben 2001. november 8-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-8365. o.) alapjául szolgáló ügy tényállása között. Végül pedig véleménye szerint az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot annak elismerésekor, hogy valamely környezetvédelmi adó nem szelektív jellegű olyankor, ha valamely konkrét ágazatot érint, anélkül hogy pontosan meghatározná ezen ágazatot.

Az első jogalap első és második részéről

- ⁶¹ Az első jogalap első és második része szorosan összefügg, ezért célszerű őket együtt vizsgálni.

– A felek érvei

- 62 A BAA úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság azt a kérdést, hogy állami támogatásról van-e szó, nem objektív módon értékelte. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a összehasonlítható ágazatok tekintetében szelektív módon alkalmazott adójogi intézkedéseket – az elérni kívánt célra tekintettel – állami támogatásnak kell tekinteni (lásd ebben az értelemben a C-75/97. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1999. június 17-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-3671. o.] 31. pontját).
- 63 Az a körülmény, hogy az adójogi intézkedés általános politikai célokat kíván megvalósítani, nem akadályozza annak, hogy állami támogatásnak minősüljön. Következésképpen, az ökadók révén tett megkülönböztetések csak azzal a feltétellel kerülhetnek el az állami támogatássá minősítést, ha azokat az adó lényegét képező környezetvédelmi megfontolások indokolják.
- 64 Márpedig a BAA szerint az Elsőfokú Bíróság ettől eltérő megközelítést alkalmazott a megtámadott ítélet 117. pontjában, amelyet ugyanezen ítélet 115. és 128. pontjában is megerősített, és amelyből az következik, hogy nem beszélhetünk szelektív jellegről, ha valamely tagállam bizonyos ágazatokban, illetve bizonyos termékek vagy szolgáltatások tekintetében környezetvédelmi adót vezet be, ugyanakkor a környezetre „összehasonlítható hatást” gyakorló, hasonló tevékenységek mindegyike vagy a környezetre „ugyanolyan hatással” járó kőfeldolgozó üzemek és bányák üzemeltetési ágazatának egésze tekintetében nem vezet be környezetvédelmi adót.
- 65 Másszóval, véleménye szerint az Elsőfokú Bíróság explicit módon kimondta, hogy a megadóztatott és a nem megadóztatott vállalkozások összehasonlítható helyzetben vannak a kitűzött környezetvédelmi célt megvalósítani szándékozó kérdéses intézkedés szempontjából, anélkül hogy ebből arra kéne következtetni, hogy e különbségek szelektivitást eredményeznének, és hogy állami támogatásról lenne szó, még akkor is, ha a megtámadott ítélet 128. pontjában az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy e döntést az egyes ágazatok nemzetközi versenyképességének megőrzésére való törekvés motiválta.

- 66 Ezenfelül, véleménye szerint az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot a megtámadott ítélet 120. és 121. pontjában, amikor arra a következtetésre jutott, hogy különbséget kell tenni a jelen ügy és a fent hivatkozott Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló azon ügy tényállása között, amely egyes vállalkozásoknak az áram- és gázfogyasztásra kivetett adó tekintetében adott kedvezménnyel volt kapcsolatos.
- 67 A BAA e tekintetben arra hivatkozik, hogy kizárólag az adójogi intézkedés hatása számít, és nincs különbség valamely általános jelleggel meghatározott adó alóli mentesség és valamely szigorúan körülhatárolt körre alkalmazandó adó hatálya alóli kizárás között. A hatás abból a szempontból ugyanaz, hogy mindkettő egyes vállalkozásokat vagy egyes termelési ágazatokat előnyben részesít.
- 68 A fellebbező azzal támasztja alá érvelését, hogy ismételten hangsúlyozza, hogy a palához, kaolinhoz, agyaghoz, szénhez és lignithez hasonló anyagokat kitermelő kőfeldogozó üzemeket és bányákat azzal a kifejezett céllal zárták ki az AGL személyi hatálya alól, hogy lehetővé tegyék nemzetközi versenyképességük megőrzését.
- 69 A Bizottság és az Egyesült Királyság kormánya visszautasítja ezen kifogásokat.
- 70 Azt az állítást, miszerint az összehasonlítható ágazatok tekintetében szelektív módon alkalmazott adójogi intézkedéseket állami támogatásnak kell tekinteni, nem támasztja alá sem a fent hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 31. pontja, sem az általános ítélkezési gyakorlat. Az olyan környezetvédelmi adók, mint az AGL, kivételes terhet jelentenek, és nem egyes vállalkozásoknak nyújtanak szelektív előnyöket, hanem inkább a sódertermelőkre nézve járnak szelektív hátrányokkal. A sódertermelőket kivéve egyik egyesült királysági vállalkozás sem tartozik ezen adó személyi hatálya alá, így az említett „előny” semmilyen értelemben véve sem szelektív.

- 71 Az Egyesült Királyság Kormánya szerint a környezetvédelmi adó abban különbözik valamely tehercsökkentő intézkedéstől, hogy az első kivételes terhet ró a tevékenységi ágazatra, a második viszont szelektív előnyt nyújt a vállalkozásokat általában sújtó terhek rendszerétől való eltérés révén.
- 72 Az Elsőfokú Bíróság szerinte azt állapította meg, hogy az állítólagos következtetlenségeket az AGL-nek az Egyesült Királyság által meghatározott felépítése és céljai indokolják. A Bizottságnak nem az a feladata, hogy a tagállam szerepébe helyezkedjen a környezetvédelmi adókhoz hasonló önálló adójogi intézkedések révén megvalósítani kívánt környezetvédelmi célkitűzések meghatározását illetően.
- 73 A BAA által hivatkozottakkal ellentétben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 117. pontjában nem az állami támogatásnak egy nem objektív fogalmát határozta meg, hanem mindenekelőtt emlékeztetett az EK 6. cikk értelmére, amely kimondja, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos követelményeket be kell illeszteni az EK 3. cikkben említett közösségi politikák meghatározásába és végrehajtásába, amely magában foglalja a versenypolitikát is.
- 74 A Bizottság hozzáteszi, hogy a BAA állításaival ellentétben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 115. pontjában nem azon termékek és vállalkozások AGL alóli mentesítését akarta igazolni, amelyekre a szóban forgó adójogi intézkedés által elérni kívánt célok értelmében ezen adót ki kellene vetni. Az Elsőfokú Bíróság inkább a tagállamok azon előjogára utalt, hogy azok a közösségi jog jelen állapotában maguk határozhatják meg azokat a prioritást élvező célokat, amelyeket a környezetvédelem terén az ökadók bevezetése révén kívánnak megvalósítani.
- 75 A megtámadott ítélet 128. pontjával kapcsolatban a BAA által előadott kifogásokat illetően a Bizottság válaszában megjegyzi, hogy azt a kérdést, hogy valamely intézkedés állami támogatást képez-e, az intézkedés hatásai alapján, és nem annak okai vagy céljai függvényében kell vizsgálni. Egyébként a fellebbező azt a tényt is figyelmen kívül hagyta,

hogy az adók sokkal inkább hátrányt jelentenek, mint előnyt, és ezen oknál fogva a tagállamok főszabály szerint szabadon dönthetik el, hogy kívánnak-e vállalkozásaikra különleges adóterheket róni, vagy sem.

76 Másfelől, az Elsőfokú Bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy különbséget kell tenni a jelen ügy, és a fent hivatkozott Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügy között. Különös tekintettel az említett ügy tárgyát képező intézkedés által megvalósítani kívánt környezetvédelmi célokra, az ott szóban forgó adócsökkentésnek a feldolgozóiparra való korlátozása, a szolgáltatási ágazat kizárásával, nem volt igazolható a rendszer jellegével vagy általános felépítésével.

77 A jelen ügyben nincs ilyen ellentmondás. Még ha ez utóbbi ügyben vitathatatlan is volt, hogy a szén- és lignitkitermelésnek szintén lehetnek bizonyos környezeti hatásai, az még nem jelenti azt, hogy e hatások azonosak lennének a sóderkitermelés hatásaival, és ennek következtében azok feltétlenül azonos adóteher kivetését tennék szükségessé. E tevékenységeknek az adó tárgyi hatálya alóli kizárása összhangban van az adó általános logikájával.

78 Az Egyesült Királyság Kormánya hozzáteszi, hogy az fent hivatkozott Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügynek egy ökadó alóli olyan szelektív mentesítés volt a tárgya, amelyet másként kellett volna alkalmazni. Más szóval, ott egy szelektív előnyről volt szó, míg egyes ágazatoknak az AGL tárgyi hatálya alóli kizárása az AGL logikájának és tárgyi hatályának, és nem valamely másként alkalmazott adómentességnek az eredménye.

– A Bíróság álláspontja

79 A jelen jogalap első és második részében a BAA arra hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet figyelmen kívül hagyja az EK 87. cikk (1) bekezdését, mivel az Elsőfokú Bíróság – azon megállapítás ellenére, miszerint az AGL hatálya alá tartozó vállalkozások és az annak hatálya alá nem tartozó vállalkozások az ezen adó által elérni kívánt környezetvédelmi cél szempontjából összehasonlítható helyzetben vannak – az intézkedés szelektív jellegének hiányát állapította meg. A BAA e tekintetben a megtámadott ítélet 115., 117. és 128. pontjára hivatkozik. Szintén kifogásolja az ítélet 120. és 121. pontját, amelyben az Elsőfokú Bíróság tévesen jutott arra a következtésre, hogy a jelen ügy tényállása eltér a fent hivatkozott *Adria-Wien Pipeline* és *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló tényállástól.

80 A megtámadott ítéletnek az első jogalap e részét érintő pontjai a következőket mondták ki:

„115 E tekintetben kiemелendő, hogy megengedett a tagállamok számára – amelyek a közösségi jog jelenlegi szakaszában, összehangolt közösségi politika hiányában, továbbra is hatáskörrel rendelkeznek a környezetvédelmi politika terén –, hogy ágazati ökoadókat hozzanak létre az előző pontban említett egyes környezetvédelmi célkitűzésekre figyelemmel. A tagállamok a különféle aktuális érdekek kiegyensúlyozásakor a környezetvédelem terén fennálló prioritásaik és ebből következően az ökoadóval terhelt szándékozott termékek és szolgáltatások meghatározása terén rendelkeznek különösen nagy szabadsággal. Ebből főszabály szerint az következik, hogy önmagában az a körülmény, hogy egy ökoadó olyan pontosan meghatározott intézkedést képez, amely bizonyos meghatározott termékekre vagy szolgáltatásokra irányul, és nem lehet a környezetre összehasonlítható hatást gyakorló, hasonló tevékenységek mindegyikére alkalmazható általános adórendszerbe integrálni, nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az ezen ökoadó alól mentes, hasonló tevékenységek szelektív előnyben részesülnek.

[...]

- 117 [E jogi háttérre tekintettel,] mivel a környezetvédelmi adók jellegüknél fogva a tagállamok által saját környezetvédelmi politikájuk – amely olyan terület, ahol harmonizációs intézkedések hiányában a tagállamok hatásköre megmarad – keretében elfogadott különleges intézkedésnek minősülnek, a Bizottság feladata figyelembe venni az EK 6. cikkben foglalt környezetvédelemmel kapcsolatos elvárásokat valamely környezetvédelmi adónak az állami támogatásokra vonatkozó közösségi szabályok szempontjából történő értékelésekor. Ugyanis az említett cikk azt írja elő, hogy ezen elvárásokat integrálni kell annak a rendszernek a meghatározásába és működtetésébe, amely a torzulásmentes versenyt biztosítja a belső piacon.

[...]

- 120 E tekintetben a jelen jogvita eltér a felperes által idézett, fent hivatkozott *Adria-Wien Pipeline* és *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* ügyben hozott ítéletben tárgyalt jogvitától. Ez utóbbi ítéletben a Bíróságnak nem valamely ökoadó tárgyi hatályának körülhatárolását kellett megvizsgálnia, mint a jelen ügyben, hanem egy ilyen adó megfizetése alól kizárólag az anyagi javakat előállító vállalkozásoknak adott részleges mentességet – az adott ügyben a vállalkozások földgáz- és elektromosenergia-felhasználásáról szóló 1996-os *Strukturanpassungsgesetz* (a strukturális kiigazításról szóló osztrák törvény) kapcsán.
- 121 A fent említett ítéletben a vitatott különbségtétel tehát nem a szóban forgó ökoadóval terhelt termék típusára vonatkozott, hanem az ipar azon felhasználóira, akik a nemzeti gazdaság elsődleges és másodlagos ágazataiban működnek. A Bíróság megállapította, hogy az azon vállalkozásoknak megadott előnyök,

amelyek főtevékenysége anyagi javak előállítása, nem indokolható az adórendszer jellegével vagy általános felépítésével a Strukturanpassungsgesetz értelmében. A Bíróság lényegében úgy vélte, hogy mivel az anyagi javakat előállító vállalkozások és a szolgáltató vállalkozások ágazatának energiafelhasználása szintén károsítja a környezetet, a Strukturanpassungsgesetz alapját képező ökológiai jellegű megfontolások nem indokolják az e két ágazatnak biztosított eltérő bánásmódot. A Bíróság ebben az összefüggésben utasította el különösen az osztrák kormányt az anyagi javakat előállító vállalkozások versenyképessége megőrzésének gondolata által vezérelt érvelését, miszerint a szóban forgó környezetvédelmi adók kizárólag ezen vállalkozások számára történő részleges visszatérítése azzal a ténnyel indokolható, hogy e vállalkozásokat az említett adók arányaiban fokozottabban érintik, mint a többi vállalkozást (az ítélet 44., 49. és 52. pontja).

[...]

- 128 [Először is,] meg kell jegyezni, hogy a sódertől eltérő felhasználásra értékesített anyagok nem tartoznak az AGL hatálya alá tartozó ágazatba. A felperes tézisével ellentétben ezen anyagok mentesítésének nincs eltérést engedő jellege az érintett ökoadó rendszeréhez képest. Az ökoadót egyedül a sóder ágazatában – és nem általános jelleggel a kőbányák és a környezetre a sóderkitermeléssel azonos hatással járó bányák kitermelésének egész ágazatában – bevezető határozat az érintett tagállamnak a gazdaság-, adó- és környezetvédelmi politika terén saját prioritásai meghatározására vonatkozó hatáskörébe tartozik. E választás, amelyet az egyes ágazatok nemzetközi versenyképességének megőrzésére való törekvés motivál, nem teszi lehetővé az AGL környezetvédelmi célkitűzéseivel való következetesség megkérdőjelezését (lásd a fenti 115. pontot).”

- 81 A fellebbező által előterjesztett kifogásokra való adandó választ illetően emlékeztetni kell a szelektivitás feltételének – amely az állami támogatás fogalmának előfeltétele – értékelésére vonatkozó bírósági ítélkezési gyakorlatra (a C-88/03. sz., Portugália kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 6-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-7115. o.] 54. pontja).
- 82 Az EK 87. cikk (1) bekezdése tiltja a „bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését előnyben részesítő”, azaz szelektív jellegű állami támogatásokat. Valamely intézkedés szelektív jellegének értékelése céljából meg kell vizsgálni azt, hogy az adott jogrendszer keretében az említett intézkedés bizonyos vállalkozások számára előnyt jelent-e más, hasonló jogi és ténybeli helyzetben lévő vállalkozásokkal összevetve (lásd többek között a C-409/00. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. február 13-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-1487. o.] 47. pontját, a fent hivatkozott Portugália kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 54. pontját, valamint a C-428–434/06. sz., UGT-Roija és társai ügyben 2008. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6747. o.] 46. pontját).
- 83 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az állami támogatás fogalma nem vonatkozik olyan állami intézkedésekre, amelyek különbséget tesznek a vállalkozások között, és következésképpen *a priori* szelektív jellegűek, amennyiben ez a megkülönböztetés a vonatkozó adórendszer természetéből vagy belső felépítéséből ered (lásd ebben az értelemben többek között a fent hivatkozott Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügyben hozott ítélet 42. pontját, valamint a fent hivatkozott Portugália kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 52. pontját).
- 84 Másfelől a Bíróság már többször kimondta, hogy az állami beavatkozások által elérni kívánt cél nem elegendő ahhoz, hogy azok elkerüljék az EK 87. cikk értelmében vett „támogatással” minősítést (lásd többek között a C-241/94. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1996. szeptember 26-án hozott ítélet [EBHT 1996., I-4551. o.] 21. pontját; a C-342/96. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1999. április 29-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-2459. o.] 23. pontját és a fent hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 25. pontját).

- 85 Ugyanis az EK 87. cikk (1) bekezdése nem tesz különbséget az állami beavatkozás okai vagy célkitűzései szerint, hanem azt annak hatásai alapján határozza meg (a C-56/93. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1996. február 29-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-723. o.] 79. pontja; a fent hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 20. pontja; a fent hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben 1999. június 17-én hozott ítélet 25. pontja és a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. február 13-án hozott ítélet 46. pontja).
- 86 Ezen ítélkezési gyakorlatra tekintettel azt a következtetést kell levonni, hogy az Elsőfokú Bíróság figyelmen kívül hagyta az EK 87. cikk (1) bekezdésének Bíróság általi értelmezését, amikor a megtámadott ítélet 115. pontjában azt mondta ki, hogy a tagállamok a különféle aktuális érdekek kiegyensúlyozásakor a környezetvédelem terén fennálló prioritásaik, és ebből következően a környezetvédelmi adóval terhelni szándékozott termékek és szolgáltatások meghatározása terén olyan fokú szabadsággal rendelkeznek, hogy az a körülmény, hogy ehhez hasonló adó nem alkalmazandó a környezetre hasonló hatással járó tevékenységek mindegyikére, nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az e környezetvédelmi adó alól mentes, hasonló tevékenységek szelektív előnyben részesülnek.
- 87 Miként arra a főtanácsnok indítványának 98. pontjában rámutatott, e megközelítés, amely kizárólag az elérni kívánt környezetvédelmi cél figyelembevételén alapul, *a priori* kizárja annak a lehetőségét, hogy „szelektív előnynek” lehessen minősíteni annak hiányát, hogy az elérni kívánt cél tekintetében hasonló helyzetben lévő piaci szereplőket az adó személyi hatálya alá vonják, függetlenül a kérdéses adójogi intézkedés hatásaitól, miközben az EK 87. cikk (1) bekezdése nem tesz különbséget az állami intézkedések okai és céljai alapján, hanem azokat hatásaiktól függően határozza meg.
- 88 E megállapítás méginkább megállja a helyét a megtámadott ítélet 128. pontját illetően, amely szerint az AGL alkalmazási körének meghatározásánál a kitűzött környezetvédelmi célokat illetően tapasztalható esetleges következtelenségek igazolhatók, még akkor is, ha azokat a környezetvédelemtől eltérő olyan célok indokolják, mint például bizonyos ágazatok nemzetközi versenyképességének megőrzésére való törekvés. Ennélfogva a vállalkozások közötti megkülönböztetés nem tekinthető olyannak, amelyet igazolhat azon rendszer jellege vagy felépítése, amelynek keretében arra sor

kerül (lásd ebben az értelemben többek között a fent hivatkozott Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügyben hozott ítélet 54. pontját).

- 89 Az Elsőfokú Bíróság ezenkívül tévesen jutott arra a következtetésre a megtámadott ítélet 120. és 121. pontjában, hogy azért kell különbséget tenni a jelen ügy és a fent hivatkozott Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügy között, mert ez utóbbi ügy nem valamely ökadó alkalmazási körének körülhatárolásával volt kapcsolatos, mint a jelen ügy, hanem egy ilyen adó megfizetése alóli olyan részleges mentesítéssel, amelyet a vállalkozások bizonyos csoportja számára biztosítottak. Ugyanis az EK 87. cikk (1) bekezdése az állami támogatásokat hatásaik alapján határozza meg, vagyis az alkalmazott módszerektől függetlenül.
- 90 Természetesen, miként azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 117. pontjában kiemelte, a Bizottság feladata figyelembe venni az EK 6. cikkben foglalt, környezetvédelemmel kapcsolatos követelményeket valamely olyan különleges intézkedésnek az állami támogatásokra vonatkozó közösségi szabályok szempontjából történő értékelésekor, mint a tagállamok által valamely olyan területen elfogadott környezetvédelmi adók, ahol harmonizációs intézkedések hiányában azok továbbra is hatáskörrel rendelkeznek. Az említett cikk értelmében ezen elvárásokat integrálni kell többek között annak a rendszernek a meghatározásába és működtetésébe, amely a torzulásmentes versenyt biztosítja a belső piacon.
- 91 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a környezetvédelem a Közösség egyik alapvető célja. Ennek megfelelően az EK 2. cikk kimondja: a Közösség feladata, hogy előmozdítsa „a környezet minőségének magas szintű védelmét és javítását”, e célból pedig az EK 3. cikk (1) bekezdésének 1) pontja „környezetpolitika” végrehajtását írja elő (lásd a 240/83. sz. ADBHU-ügyben 1985. február 7-én hozott ítélet [EBHT 1985., 531. o.] 13. pontját, a 302/86. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 1988. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 1988., 4607. o.] 8. pontját, a C-213/96. sz. Outokumpu-ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1777. o.] 32. pontját és a C-176/03. sz., Bizottság kontra Tanács ügyben 2005. szeptember 13-án hozott ítélet EBHT 2005., I-7879. o. 41. pontját).

92 Mindenesetre a környezetvédelemmel kapcsolatos követelmények figyelembevételének szükségessége – még akkor is, ha azok jogszerűek – nem indokolja a szelektív jellegű intézkedések – akár az olyan speciális intézkedések, mint a környezetvédelmi adók – kizárását az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alól (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. február 13-án hozott ítélet 54. pontját), mivel a környezetvédelmi célok figyelembevétele mindenképpen hasznos lehet az állami intézkedéseknek a közös piaccal való összeegyeztethetősége EK 87. cikk (3) bekezdése szerinti értékelésénél.

93 Mindezen okokból kifolyólag az első jogalap első és második része megalapozott.

Az első jogalap harmadik részéről

– A felek érvei

94 A BAA szerint az Elsőfokú Bíróság nem pontosan és objektíven határozta meg a „sóder ágazatának” fogalmát. A fellebbező különösen azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság elfogadta, hogy egyes, geológiai szempontból eltérő kőzettípusok, mint a pala, az agyagpala, az agyag és a kaolin, nem tartoznak a sóderágazatba, valamint azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az nem vette figyelembe azokat a bizonyítékokat, amelyeket ő annak érdekében terjesztett elő, hogy bizonyítsa, hogy a sóder ágazatának az Elsőfokú Bíróság által elfogadott meghatározása nem alkalmas az összehasonlítható helyzetben lévő vállalkozások közötti eltérő adójogi bánásmód alkalmazásának megmagyarázására.

95 A Bizottság és az Egyesült Királyság Kormánya úgy vélik, hogy a BAA helytelenül állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság pontatlanul határozta meg az érintett ágazat fogalmát. Egyébként az Elsőfokú Bíróság nagyon is jól értelmezte az AGL alkalmazási körét és az érintett tevékenységi ágazatokat. Szerintük az Elsőfokú Bíróság kifejezetten rámutatott arra, hogy az olyan anyagok, mint például a pala vagy a kiváló minőségű agyagpala – fizikai tulajdonságaiknál fogva – főszabály szerint nem használhatók sóderként. Mindenesetre ez az Elsőfokú Bíróság által adott olyan ténybeli értékelés, amelyet a BAA fellebbezés keretében nem támadhat meg.

– A Bíróság álláspontja

96 Az EK 225. cikkéből és a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első albekezdéséből az következik, hogy kizárólag az Elsőfokú Bíróság rendelkezik hatáskörrel egyrészt a tényállás megállapítására, kivéve ha megállapításainak anyagi pontatlansága a hozzá benyújtott eljárási iratokból ered, másrészt a tények értékelésére. Amint az Elsőfokú Bíróság megállapította vagy értékelte a tényállást, a Bíróság rendelkezik hatáskörrel az EK 225. cikk értelmében a tények jogi minősítésének és az abból az Elsőfokú Bíróság által levont jogkövetkezményeknek a felülvizsgálatára (lásd különösen a C-551/03. P. sz., General Motors kontra Bizottság ügyben 2006. április 6-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-3173. o.] 51. pontját, valamint a C-266/06. P. sz., Evonik Degussa kontra Bizottság és Tanács ügyben 2008. május 22-én hozott ítélet 72. pontját).

97 A Bíróság így nem rendelkezik hatáskörrel sem a tényállás megállapítására, sem – főszabályként – az Elsőfokú Bíróság által az e tényállás alátámasztására elfogadott bizonyítékok vizsgálatára. Amennyiben a bizonyítékok megszerzése szabályszerűen történt, valamint az általános jogelveket és a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó eljárási szabályokat tiszteletben tartották, kizárólag az Elsőfokú Bíróság feladata annak mérlegelése, hogy a hozzá benyújtott bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt tulajdonít. E mérlegelés, eltekintve e bizonyítékok elferdítésétől, nem minősül a Bíróság vizsgálata alá tartozó jogkérdésnek (lásd többek között a fent hivatkozott General Motors kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 52. pontját, valamint a fent hivatkozott Evonik Degussa kontra Bizottság és Tanács ügyben hozott ítélet 73. pontját).

- 98 Ezenfelül emlékeztetni kell arra, hogy az ilyen elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy szükséges lenne a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelése (lásd többek között a fent hivatkozott General Motors kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 54. pontját, valamint Evonik Degussa kontra Bizottság és Tanács ügyben hozott ítélet 74. pontját).
- 99 A fellebbező lényegében azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az nem vette figyelembe azokat a bizonyítékokat, amelyeket ő annak érdekében terjesztett elő, hogy bizonyítsa, hogy nincs objektív ok arra, hogy egyes geológiai szempontból eltérő kőzettípusok, mint a pala, az agyagpala, az agyag vagy a kaolin, ne tartozhassanak a „sóderágazatba”, és hogy ennek következtében nem létezik olyan pontosan meghatározott ágazat, amely az adó hatálya alá nem tartozó „ágazatoktól” elkülöníthető.
- 100 Márpedig miként az a jelen ítélet 96–98. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következik, kizárólag az Elsőfokú Bíróság rendelkezik hatáskörrel a bizonyítékok értelmezésére és azok bizonyító erejének értékelésére. A BAA nem állította és nem is bizonyította, hogy e bizonyítékokat elferdítették, ezért az első jogalap ezen részét, mint elfogadhatatlant, el kell utasítani.
- 101 Az előbbi megfontolásokra tekintettel az első jogalap első és második részét el kell fogadni, a harmadik részét viszont el kell utasítani.

Az Elsőfokú Bíróság által gyakorolt bírósági felülvizsgálat terjedelmére vonatkozó, második jogalapról

A felek érvei

- 102 A BAA azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor – miként azt a megtámadott ítélet 118. pontjában kimondta – felülvizsgálatát arra korlátozta, hogy meggyőződjön arról, hogy a vitatott határozat nem szenved-e nyilvánvaló értékelési hibában, ahelyett hogy azt érdemben vizsgálta volna. Az Elsőfokú Bíróság megközelítése, amely helytálló lenne olyan határozat esetén, amely valamely támogatást az EK 87. cikk (3) bekezdése értelmében a közös piaccal összeegyeztethetőnek minősít, nem állja meg a helyét olyankor, amikor az a kérdés, hogy valamely intézkedés az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében „állami támogatásnak” minősül-e (lásd többek között a C-83/98. P. sz., Franciaország kontra Ladbroke Racing és Bizottság ügyben 2000. május 16-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-3271. o.] 25. pontját).
- 103 A BAA szerint azáltal, hogy az Elsőfokú Bíróság nem a megfelelő felülvizsgálati szabályt alkalmazta, olyan jogi hibát vétett, amely a megtámadott ítélet érdemi vizsgálatának egészére kihat. Azzal, hogy a Bizottság „széles mérlegelési jogkörére” hivatkozott, az Elsőfokú Bíróság szerinte nem vette figyelembe azt a tényt, hogy az állami támogatás fogalma objektív.
- 104 A Bizottság és az Egyesült Királyság Kormánya szerint a fellebbező figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy a megtámadott ítélet 118. pontjában az Elsőfokú Bíróság nem az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatás fogalmát, illetve annak az EK 87. cikk (3) bekezdése szerinti „összeegyeztethetőségének” értékelését vitatja, hanem inkább a Bizottság által az EK 88. cikk (3) bekezdésének megfelelően hozott azon határozat felülvizsgálhatóságának szintjét, miszerint az nem indítja meg az EK 88. cikk (2) bekezdésében említett hivatalos vizsgálati eljárást.

- 105 A Bizottság és az Egyesült Királyság Kormánya úgy vélik, hogy az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 118. pontjában megállapított felülvizsgálhatósági szint összhangban van az ítélkezési gyakorlattal (a fent hivatkozott Matra-ügyben hozott ítélet 45. és 46. pontja). Az a tény, hogy az állami támogatás fogalma objektív, nincs hatással arra az alapvető felülvizsgálhatósági szintre, amely az EK 88. cikk (3) bekezdésének megfelelően hozott határozatokra alkalmazandó.
- 106 A Bizottság és az Egyesült Királyság Kormánya hozzáteszik, hogy a BAA által az Elsőfokú Bíróság előtt hivatkozott jogalapok annak bizonyítására irányultak, hogy a vitatott határozat számos nyilvánvaló értékelési hibában szenved.
- 107 Az Egyesült Királyság Kormánya ezenfelül hangsúlyozza, hogy mindenesetre az Elsőfokú Bíróság nem csupán korlátozott bírósági felülvizsgálatra szorítkozott, hanem elvégezte az ügy tárgyát képező jogkérdés kimerítő jellegű felülvizsgálatát is.

A Bíróság álláspontja

- 108 A jelen jogalappal a BAA azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az csupán érintőleges felülvizsgálatot végzett, amely a nyilvánvaló értékelési hibák hiányának megállapítására szorítkozott a Bizottság azon határozatát illetően, amely nem minősítette az EK 87. cikke (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” az AGL-t.
- 109 A megtámadott ítélet 118. pontjában az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy a Bizottság valamely olyan határozatának felülvizsgálatakor, amelyben úgy dönt, hogy nem indítja meg az EK 88. cikk (2) bekezdésében foglalt hivatalos vizsgálati eljárást, a közösségi bíróságnak arra kell szorítkoznia – „figyelemmel arra a széles mérlegelési jogkörre, amellyel a Bizottság az EK 88. cikk (3) bekezdése alkalmazásakor rendelkezik” –, hogy megvizsgálja az eljárási szabályok és az indokolási kötelezettség betartását, a vitatott döntés alapjául szolgáló tények helytállóságát, azt, hogy e tények

értékelésekor nem történt-e nyilvánvaló értékelési hiba, valamint hogy nem történt-e hatáskörrel való visszaélés.

- 110 Miként arra a BAA helyesen rámutatott, a megtámadott ítélet – különösen annak 134., 139., 154. vagy 171. pontja – értelmezése azt erősíti meg, hogy az Elsőfokú Bíróság valóban szűk körű felülvizsgálatot végzett a Bizottság értékelését illetően a tekintetben, hogy az AGL az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e.
- 111 Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az állami támogatás fogalma, amint azt a Szerződés meghatározza, jogi természetű, és azt objektív körülmények alapján kell értelmezni. Emiatt a közösségi bíróságnak főszabály szerint – mind az előtte folyamatban lévő jogvita konkrét tényeinek, mind a Bizottság által előterjesztett értékelés szakmai vagy összetett jellegének figyelembevételével – teljes felülvizsgálatot kell gyakorolnia azon kérdés vonatkozásában, hogy valamely intézkedés az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e (lásd többek között a fent hivatkozott Franciaország kontra Ladbroke Racing és Bizottság ügyben hozott ítélet 25. pontját).
- 112 Miként arra a főtanácsnok indítványának 144. pontjában rámutatott, semmi sem támasztja alá azt, hogy a Bizottság, az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti határozat meghozatala során „széles mérlegelési jogkörrel” rendelkezne valamely intézkedésnek az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatássá” minősítése tekintetében, hiszen ez – ellentétben azzal, ami a jelen ítélet előző pontjában említett ítélkezési gyakorlatból következik – azt jelentené, hogy a Bizottság értékelésének bírósági felülvizsgálata főszabály szerint nem lehetne teljes körű.

- 113 Még inkább igaz, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amikor a Bizottság az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti eljárás keretében végzett első vizsgálatot követően nem tudott megbizonyosodni afelől, hogy a kérdéses állami intézkedés vagy nem képez az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett „támogatást”, vagy ha az támogatásnak minősül, akkor arról, hogy összeegyeztethető a Szerződéssel, illetve ha az említett eljárás nem tette számára lehetővé azt, hogy az érintett intézkedés összeegyeztethetőségének értékelése során felmerült nehézségeken túljusson, akkor köteles megindítani az EK 88. cikk (2) bekezdésében említett eljárást, „anélkül hogy e tekintetben mérlegelési jogköre lenne” (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 33. pontját, valamint a Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 39. pontját). Miként arra az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 165. pontjában rámutatott, e kötelezettséget ezenfelül az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 4. cikke (4) bekezdésének és 13. cikke (1) bekezdésének együttes rendelkezései is kifejezetten megerősítik.
- 114 Természetesen a Bíróság azt is kimondta, hogy a bírósági felülvizsgálat korlátozott azon kérdést illetően, hogy valamely intézkedés az EK 87. cikk (1) bekezdésének tárgyi hatálya alá tartozik-e, amikor a Bizottság által végzett értékelés szakmai vagy összetett jellegű (lásd többek között a fent hivatkozott Franciaország kontra Ladbroke Racing és Bizottság ügyben hozott ítélet 25. pontját; a Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 29. és 30. pontját; a Belgium kontra Bizottság ügyben 1996. február 29-én hozott ítélet 10. és 11. pontját, valamint Spanyolország kontra Lenzing ügyben hozott ítélet 56. pontját). Mindenesetre az Elsőfokú Bíróság nem azt állapította meg, hogy a jelen ügyben erről lenne szó.
- 115 Következésképpen, miként azt a BAA helyesen állította, az Elsőfokú Bíróság, azáltal hogy nem gyakorolt teljes körű felülvizsgálatot a Bizottság azzal kapcsolatos értékelését illetően, hogy az AGL az EK 87. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e, tévesen értelmezte a jogot, amely tévedés a vitatott határozat érdemi vizsgálatának egészére kihat.
- 116 Az előző megfontolásokra tekintettel a második jogalapnak helyt kell adni.

Az AGL jellegének és általános felépítésének értékelése során vétett téves jogalkalmazásra alapított, harmadik jogalapról

- 117 A BAA azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság számos hibát vétett az AGL jellegére és általános felépítésére vonatkozó értékelés során. Ezen állítások az adó tárgyi hatályának meghatározásában tapasztalható azon állítólagos következtelenségekre vonatkoznak, amelyek annak tudhatók be, hogy egyes anyagok vagy termékek nem tartoznak annak hatálya alá.
- 118 A fellebbező úgy véli, hogy az AGL révén tett disztinkciók elméleti igazolása nincs összhangban az AGL valódi tárgyi hatályával. Szerinte az Elsőfokú Bíróság a saját logikáját alkalmazta az AGL jellegét és általános felépítését illetően. Ezáltal pedig rosszul alkalmazta az EK 88. cikk (3) bekezdését és az EK 253. cikket, és elferdítette az eléje terjesztett bizonyítékok értelmét.
- 119 A Bizottság úgy véli, hogy e jogalapot elfogadhatatlannak kell nyilvánítani, mivel az sokkal inkább ténykérdésekre vonatkozik, mint jogkérdésekre. Szerinte a BAA több helyen azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság elferdítette a tényeket, illetve kifogásolja az Elsőfokú Bíróság által az AGL tárgyi hatályával kapcsolatos vita során kifejtett ténybeli következtetéseket. Szerinte e jogalap lényegében újbóli vizsgálat iránti kérelemmel egyenértékű, amely nem tartozik a Bíróság fellebbezésekkel kapcsolatos hatáskörébe.
- 120 Az Egyesült Királyság Kormánya szintén úgy véli, hogy e jogalapot elfogadhatatlannak kell nyilvánítani, mivel a bizonyítékok Elsőfokú Bíróság általi értékelése, a ténybeli körülmények megállapítása és az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett bizonyítékok alapján levont következtetések olyan ténykérdések, amelyek felülvizsgálatára a Bíróságnak nincs hatásköre. Amennyiben azt a Bíróság részben elfogadhatónak nyilvánítaná, akkor is nyilvánvalóan megalapozatlan lenne. Az említett kormány szerint ugyanis az Elsőfokú Bíróságnak jogában állt olyan ténybeli értékeléseket tennie, amelyeket az AGL tárgyi hatályával kapcsolatban tett, és azok az eléje terjesztett bizonyítékokra tekintettel tökéletesen indokoltak.

Előzetes megfontolások

- 121 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 225. cikk, a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdése és a Bíróság eljárási szabályzata 112. cikke 1. §-ának c) pontja szerint a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a megsemmisíteni kért ítélet kifogásolt részeit, valamint a kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket (lásd többek között a C-240/03. P. sz., Comunità montana della Valnerina kontra Bizottság ügyben 2006. január 19-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-731. o.] 105. pontját).
- 122 Így az a fellebbezés, amely pusztán megismétli, illetve szó szerint újra előadja az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett jogalapokat és érveket, ideértve azokat is, amelyek az Elsőfokú Bíróság által kifejezetten elvetett tényeken alapulnak, nem tesz eleget az e rendelkezések által támasztott indokolási követelményeknek. Az ilyen fellebbezés ugyanis valójában csak az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott kereset újbóli megvizsgálására irányul, ez azonban nem tartozik a Bíróság hatáskörébe (lásd többek között a fent hivatkozott Comunità montana della Valnerina kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 106. pontját).
- 123 Ha azonban a fellebbező a közösségi jognak az Elsőfokú Bíróság általi értelmezését vagy alkalmazását kifogásolja, az elsőfokú eljárásban megvizsgált jogkérdések a fellebbezés keretében újból vita tárgyát képezhetik. Ha ugyanis a fellebbező ily módon nem alapíthatná fellebbezését az Elsőfokú Bíróság előtt már felhasznált jogalapokra és érvekre, a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené (lásd többek között a fent hivatkozott Comunità montana della Valnerina kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 107. pontját).
- 124 A jelen ügyben pontosan ez a helyzet, mind a jelen jogalap első részét illetően, mind annak második és harmadik részét illetően, ezért a Bizottság álláspontjával ellentétben a harmadik jogalap mindhárom része elfogadható.

A harmadik jogalapnak a sóderként nem alkalmazható és helyettesítő termékekkel nem pótolható, egyes elsődleges nyersanyagoknak az AGL hatálya alá vonására vonatkozó, első részéről

– A felek érvei

¹²⁵ E jogalap első részében a BAA azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az a megtámadott ítélet 135. és 136. pontjában igazoltnak tekintette a szennyező fizet elv alapján az AGL egyes olyan, ún. „elsődleges” nyersanyagokra történő kivetését, mint a zúzalékként használt gránit, vagy a járdák burkolataként használt vörös kavics, amelyek nem pótolhatók helyettesítő termékekkel, miközben a vitatott határozat kimondja, hogy a homok, a szilárd kőzet és a kavics, amelyet elsődleges nyersanyagokként termelnek ki, adómentesek, mivel nem alkalmazzák őket sóderként, lévén, hogy ezen felhasználás tekintetében nem pótolhatók olcsóbb helyettesítő termékekkel.

¹²⁶ Szerinte miután a vitatott határozat a pótolhatatlanságot olyan körülményként értékelte, amely miatt egyes olyan elsődleges nyersanyagok felhasználása, amelyek egyébként ezen adó hatálya alá tartoznának, kizártak az AGL tárgyi hatálya alól, az Elsőfokú Bíróság a szennyező fizet elvre támaszkodva egyes pótolhatatlan nyersanyagok megadóztatásának indokolása érdekében saját értékelését behelyettesítette a Bizottság értékelésének helyébe. Ezenkívül az Elsőfokú Bíróság az említett elvet szelektív módon alkalmazta, és következtetéseit nem indokolta megfelelően.

¹²⁷ A Bizottság szerint a BAA figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy az AGL ágazati jellegű adó, amely a sóder ágazatára korlátozódik, ami megmagyarázza azt, hogy az olyan pótolhatatlan nyersanyagok, mint a homok, a szilárd kőzet és a kavics, amelyek nem értékesítenek, és nem is használnak sóderként, mentességet élvezhetnek a szóban

forgó adó alól. Abban az esetben, ha ugyanezen termékeket sóderként használják fel, az AGL hatálya alá vonásuk megfelelne a tiszta sóder kitermeléséhez és felhasználásához kapcsolódó környezetvédelmi költségek beépítésére vonatkozó célkitűzésnek. Ennélfogva a jelen jogalap említett része véleménye szerint megalapozatlan.

– A Bíróság álláspontja

¹²⁸ Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 124. pontjában megállapította, hogy a bejelentésről szóló levélből és a megtámadott határozat 5., 16. és 31. pontjából kifejezetten kitűnik, hogy az AGL célja főszabály szerint egyrészt az újrahasznosított sóder és más helyettesítő anyagok alkalmazásának maximalizálása a tiszta sóder helyett, valamint a tiszta sóder – amely nem megújuló természeti erőforrás – gazdaságos felhasználásának előmozdítása, másrésztől implicitebb módon „a környezetvédelmi költségek beépítése a szennyező fizet elvvel összhangban”, mivel az AGL céljainak meghatározása keretében mindkettő kimondja, hogy „az adó által célba vett, a sóderkitermelés által képviselt környezeti károk magukban foglalják a zajártalmakat, a port, a biológiai sokféleség veszélyeztetését és a vizuális környezetszennyezést”. Az Elsőfokú Bíróság ugyanezen pontban ehhez hozzáfűzte még, hogy e célkitűzéseket részletezi az Egyesült Királyság hatóságainak a Bizottsághoz címzett, 2002. február 19-i levele.

¹²⁹ Még ha feltételezzük is, hogy az Elsőfokú Bíróság a saját indokolását helyettesítette be a vitatott határozat indokolásának helyébe, amikor a megtámadott ítélet 124. pontjában a szennyező fizet elvre hivatkozott, és az említett ítélet 135. és 136. pontjában „a tiszta sóder kitermeléséhez kapcsolódó környezetvédelmi költségek beépítésének” célkitűzésére tekintettel igazoltnak tekintette azon termékek megadóztatását, amelyek nem pótolhatók helyettesítő termékekkel, az a kifogás, miszerint az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 135. és 136. pontjában a saját logikáját alkalmazta az AGL jellegét és általános felépítését illetően, akkor sem lehet eredményes, mivel az elsőfokú eljárásban hivatkozott kifogás elutasítása egyéb okok miatt megalapozottnak tűnik (lásd többek között a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 47. pontját).

- 130 Ugyanis, miként arra a Bizottság helyesen rámutatott, a BAA állításai, amelyekre az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 135. és 136. pontjában fejtette ki válaszat, azon a téves kiindulási ponton alapulnak, miszerint a sóderként nem használt elsődleges nyersanyagok kizárása az AGL tárgyi hatálya alól a helyettesítő termékek hiánya miatt indokolt. Márpedig, ahogyan azt a főtanácsnok indítványának 108. pontjában szintén megjegyezte, a vitatott határozat indokolásából kitűnik, hogy az említett anyagok kizárását valójában a brit hatóságok azon szándékával magyarázható, hogy csak a sóderágazatot akarták a szóban forgó adó hatálya alá vonni.
- 131 Következésképpen, a szennyező fizet elv szelektív alkalmazására alapított kifogást, mint hatástalant, el kell utasítani. Ezenkívül nem tűnik úgy, hogy a megtámadott ítélet érintett pontjainak indokolása, még ha téves kiindulási ponton is alapul, ne lenne kielégítő.
- 132 E körülményekre tekintettel a harmadik jogalap első részét teljes egészében el kell utasítani.

A jogalapnak az egyes nem helyettesíthető és az adó hatálya alá nem tartozó nyersanyagok kitermeléséből származó termékek AGL hatálya alá vonására vonatkozó, második részéről

– A felek érvei

- 133 A harmadik jogalap második részével a BAA különösen az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 112. és 137. pontjában foglalt értékelését vitatja, amellyel az Elsőfokú Bíróság elutasította az AGL azon céljait illető következtelenségre alapított érveket, amelyek egyes olyan, nem helyettesíthető termékek kitermeléséből száрма-

zékos termékek megadóztatására irányulnak, amelyek maguk nem tartoznak az adó hatálya alá. A BAA szerint ezeket a melléktermékeket nem lenne szabad megadóztatni, mivel azok valójában „másodlagos” sóderek.

¹³⁴ Véleménye szerint a megtámadott ítélet 112. pontjában az Elsőfokú Bíróság helytelenül értelmezte a vitatott határozat indokolásának 29. pontját, amikor így ítélte meg, hogy a „másodlagos” sóderek fogalma az adó hatálya alá nem tartó anyagokra vonatkozik, általános jelleggel. Ezáltal az Elsőfokú Bíróság saját indokolását helyettesítette a Bizottság indokolásának helyébe, és nem megfelelő módon indokolta azokat a következtetéseket, amelyekre jutott.

¹³⁵ Ezenkívül szerinte az Elsőfokú Bíróság több jogi hibát vétett a megtámadott ítélet 137. pontjában, amikor elfogadta a másodlagos sóderek tekintetében tett megkülönböztetés igazolását azoknak az AGL hatálya alá vonása tekintetében. A BAA különösen azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság szelektív módon alkalmazta a szennyező fizet elv környezetvédelmi logikáját, hogy mindenféle bizonyíték nélkül elfogadta azt, hogy a melléktermékek mennyisége csökkentésének lehetőségeinek hiánya indokolja az említett különbségtételt, hogy a rosszabb minőségű sóder és a melléktermékekhez hasonló pótolhatatlan anyagok közötti állítólagos enyhe árkülönbségre támaszkodott, és hogy ezen összefüggésben tévesen hivatkozott az Egyesült Királyság 2002. február 19-i levelének 4.10–4.15. pontjára.

¹³⁶ A Bizottság azt válaszolja, hogy a BAA helytelenül kifogásolja a megtámadott ítélet azon részét, amely azt a következtetést vonta le, hogy a rosszabb minőségű sóder, azaz az adómentes nyersanyagok kitermeléséből származó olyan termékek megadóztatása, mint például a mészkő, a méretezett kő és a szilikátos homok kitermeléséből származó sóder, összeegyeztethető az AGL jellegével és általános felépítésével.

137 A megtámadott ítélet 112. pontjával kapcsolatos kifogást illetően a Bizottság azt állítja, hogy amikor a vitatott határozat indokolásának 29. pontjában elsődleges sóderre utalt, akkor azon termékekre gondolt, amelyek az adókötelesek, míg a másodlagos sóderre való utalás a jogszabályban felsorolt adómentes sóderre vonatkozott. Ennélfogva az a ténybeli következtetés, amelyre az Elsőfokú Bíróság a fent említett 112. pontban jutott, nem tartalmaz semmiféle tévedést.

138 Ami a megtámadott ítélet 137. pontját illeti, a Bizottság azzal érvel, hogy ellentétben a BAA állításaival, a szennyező fizet elv nem jelenti feltétlenül egyes egyéb adómentes termékek, mint például a pala, AGL hatálya alá vonását, hiszen a tagállamok politikai döntésétől függ, hogy az adót a sóderágazat termékeire vetik-e ki, a rendszeres sóderkitermeléssel nem járó többi ágazatra – mint például a palakitermelés és az abból eredő melléktermékek kitermelése – viszont nem.

139 Miként arra az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 137. pontjában rámutatott, a rosszabb minőségű származékos sóder és azon nem helyettesíthető anyagok ára közötti enyhe különbség, amelyeknek a sóder a mellékterméke, indokolhatja a származékos sóder megadóztatását, ezáltal megpróbálva csökkenteni a rosszabb minőségű sóder arányát. Szerinte a BAA kifogásai az Elsőfokú Bíróságnak a szóban forgó termékek közötti árkülönbségre vonatkozó megállapításait, valamint az Egyesült Királyság 2002. február 19-i levelére tett utalást illetően alaptalanok.

– A Bíróság álláspontja

140 A BAA elsőként azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az a megtámadott ítélet 112. pontjában úgy ítélte meg, hogy a vitatott határozatban – különösen annak indokolása 29. pontjában – szereplő „másodlagos” sóder fogalma az adó hatálya alá nem tartó anyagokra vonatkozik, általános jelleggel, miközben az valójában az „elsődleges” nyersanyagok – a kőbányák fő tevékenységének tárgyát képező termékek – kiterme-

léséből származó származékos termékekre vonatkozik. Ennélfogva szerinte az Elsőfokú Bíróság a saját indokolását helyettesítette be a Bizottság indokolásának helyébe.

- 141 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EK 230. cikkben említett jogszerűségi vizsgálat keretében a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság hatáskörrel rendelkezik az olyan keresetek tekintetében, amelyeket hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, a Szerződés vagy az alkalmazására vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt nyújtottak be. Az EK 231. cikk kimondja, hogy ha a kereset megalapozott, akkor a megtámadott jogi aktust semmisnek kell nyilvánítani. Ennélfogva tehát a Bíróság, illetve az Elsőfokú Bíróság semmi esetre sem helyettesítheti a megtámadott jogi aktus indokolását a saját indokolásával (lásd többek között a C-164/98. P. sz., DIR International Film és társai kontra Bizottság ügyben 2000. január 27-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-447. o.] 38. pontját).
- 142 Megsemmisítés iránti kereset alapján az Elsőfokú Bíróság a megtámadott jogi aktus indokolását annak kibocsátójától eltérően értelmezheti, vagyis bizonyos körülmények között az annak kibocsátója által kifejtett alakszerű indokolást elutasíthatja, ezt azonban nem teheti meg olyan esetben, amelyben ezt semmilyen objektív körülmény nem igazolja (a fent hivatkozott DIR International Film és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 42. pontja).
- 143 Magának a vitatott határozat indokolásának 29. pontja szerint „az AGL csak a tiszta sóderre kerül kivetésre. Nem terheli adó a melléktermékként vagy más eljárások hulladékaként kitermelt sódert (másodlagos sóder), sem az újrahasznosított sódert”. Ezenkívül, az említett határozat indokolásának 32. pontjában a Bizottság megerősítette, hogy az adó felépítése és hatálya egyértelmű különbségtételt tükröz a tiszta sóder kitermelése – amely nemkívánatos következményekkel jár a környezetre nézve –, illetve a másodlagos vagy újrahasznosított sóder előállítására között, amely jelentősen hozzájárul a vájászatból, egyéb munkálatokból vagy a más célból szabályosan végzett eljárásokból származó kőzetdarabok, kavics és homok feldolgozásához.

- 144 Ennélfogva, azáltal hogy a megtámadott ítélet 112. pontjában – főként azon következtetés alátámasztásként, hogy a Bizottság az alább említett pontban mindössze annak megerősítésére szorítkozott, hogy „az AGL nem kerül kivetésre a származékos termékekre és az elsődleges kitermelés törmelékeire, amennyiben azok a törvény értelmében adómentesek” – úgy ítélte meg, hogy a Bizottság a vitatott határozat egészében és különösen annak indokolásának 29. pontjában azon az állásponton volt, hogy az „elsődleges sóder” kifejezés lényegét tekintve „az AGL hatálya alá vont” sódert jelöli, míg a „másodlagos sóder” kifejezés lényegét tekintve a jogszabályban felsorolt „adómentes” sóderekre utal, az Elsőfokú Bíróság értelmezési hibát követett el, és saját indokolásával helyettesítette azon indokolást, amely a vitatott határozatból közvetlenül következett, jöllehet ezt semmilyen objektív körülmény nem igazolta.
- 145 E körülményekre tekintettel a harmadik jogalap második részében szereplő első kifogásnak helyt kell adni.
- 146 A BAA ezt követően azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az igazoltnak fogadta el egyes olyan termékek AGL hatálya alá vonását, amelyek az ezen adó hatálya alá nem tartozó nyersanyagok kitermeléséből származnak. A fellebbező e tekintetben az indokolás behelyettesítésére, értékelési hibákra és a bizonyítékok elferdítésére hivatkozik.
- 147 A megtámadott ítélet 137. pontjában az Elsőfokú Bíróság elsőként megjegyzi, hogy „a »szennyező fizet« elv szintén indokolhatja a helyettesítő termékekkel nem pótolható anyagok kitermeléséből származó termékek adókötelessé tételét, különösen a rosszabb minőségű sódereket adókötelessé tételét, [...], ahogyan az az Egyesült Királyság [hatóságainak] 2002. február 19-i leveléből kitűnik.”

148 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően rámutatott arra, hogy „e termékek megadóztatását indokolhatja az a – beavatkozó által a fenti levélben említett – célkitűzés is, amely a sóder ésszerűbb kitermelésének és felhasználásának bátorítására irányul, annak érdekében, hogy a rosszabb minőségű sóder arányát csökkentsék. Ugyanis ez az arány, amely kőbányánként változó, ahogyan azt a felperes hangsúlyozza, egy bányán belül is eltérhet. A Bizottság e tekintetben kiemelte – különösen ellenkérelmében, amelyet a felperes sem vitatott – a rosszabb minőségű sóder és azon nem helyettesíthető anyagok ára közötti enyhe különbséget, amelyeknek a sóder a mellékterméke”.

149 Először is, az arra alapított kifogásokat illetően, hogy az Elsőfokú Bíróság mindenféle bizonyíték nélkül elfogadta azt, hogy a melléktermékek mennyisége csökkentésének lehetőségeinek hiánya indokolja bizonyos típusú másodlagos sóderek megadóztatását, hogy az Elsőfokú Bíróság helytelenül támaszkodott arra, hogy rosszabb minőségű sóder és a melléktermékekhez hasonló pótolhatatlan anyagok közötti állítólagos enyhe árkülönbségre, és hogy tévesen hivatkozott az Egyesült Királyság 2002. február 19-i levelének 4.10–4.15. pontjára, elegendő megjegyezni, hogye kifogások a ténybeli értékelések megkérdőjelezését jelentik. Márpedig mivel nem sikerült bizonyítani, hogy az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett tényeket és bizonyítékokat elferdítették, az említett kifogásokat, mint elfogadhatatlanokat, el kell utasítani.

150 A többi kérdést illetően azt kell megállapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság indokolása nem csupán a szennyező fizet elvén alapul, hanem a tiszta sóder ésszerűbb módon történő előállítását és kezelését ösztönző célkitűzésen is, amelyről elmondható, hogy a vitatott határozat indokolásának 31. pontjában említett célkitűzések közé tartozik, és így az Elsőfokú Bíróság nem vádolható azzal, hogy a saját indokolását helyettesítette volna be a határozat indokolása helyébe.

- 151 Mindezen okokból kifolyólag a harmadik jogalap második részének azt a részét, amely a megtámadott ítélet 112. pontjára vonatkozik, el kell fogadni, a többi részét viszont el kell utasítani.

A harmadik jogalaprak a tiszta sóder egyes típusainak AGL alóli mentességére vonatkozó harmadik részéről

– A felek érvei

- 152 A jelen jogalap harmadik részében a BAA azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az a tiszta sóder egyes típusainak, így a palának, az agyagpalának, az agyagnak, a kaolinnak, a szénnek és a lignitnek az adómentességét igazoltnak tekintette.

- 153 Véleménye szerint az Elsőfokú Bíróság a saját indokolását helyettesítette be a vitatott határozatban szereplő indokolás helyébe, amikor a megtámadott ítélet 130., 131., 133. és 134. pontjában azt erősítette meg, hogy az említett mentesítés célja az említett tiszta sódereknak az AGL hatály alá tartozó, tiszta sódert helyettesítő termékeként történő használatának ösztönzése. A BAA szerint az efféle célkitűzés megvalósítása meggingatná az AGL környezetvédelemmel kapcsolatos „jellegét és általános felépítését”.

- 154 A BAA szerint az Elsőfokú Bíróság értékelése az eljárás során előterjesztett bizonyítékok – különösen az Egyesült Királyság 2002. február 19-i levele – elferdítéséből ered, és sérti a fellebbező védelemhez való jogát, mivel így nem tudta kifejteni álláspontját az említett bizonyítékok ezen új értelmezésével kapcsolatban.

155 A Bizottság megjegyzi, hogy egyes olyan elsődleges nyersanyagok mentesítését, mint például a pala, az agyagpala, az agyag, a kaolin, a szén és a lignit, az a tény indokolja, hogy azokat általában nem használják sóderként, és ennél fogva nem tartoznak a sóderágazatba, miként azt a megtámadott ítélet 128. és 129. pontjában az Elsőfokú Bíróság is elismerte.

156 Szerinte az Elsőfokú Bíróság szintén helyesen ismerte el a megtámadott ítélet 130., 131., 133. és 134. pontjában, hogy az Egyesült Királyságnak jogában áll ösztönöznie a palatörmelék és más hasonló anyagok tiszta sódert helyettesítő termékként történő felhasználását. Végül, az Elsőfokú Bíróság, főként az Egyesült Királyság 2002. február 19-i levelére támaszkodva, nem követett el jogi hibát a megtámadott ítélet 133. pontjában annak megállapításával, hogy az intézkedéssel érintett sóderkitermelés a környezetkárosítás fő forrásának tekinthető.

157 A Bizottság szerint nem a közösségi intézmények feladata a szóban forgó környezeti problémák jelentőségének vizsgálata, összevetve azokat az adott tagállamban tapasztalható, egyéb ilyen jellegű problémákkal. Ennél fogva annak a kérdésnek, hogy a sóderkitermelés az Egyesült Királyságon belüli összesített ásványkitermelési tevékenységhez viszonyítva pontosan hány százalékot képvisel, a jelen ügy szempontjából nincs jelentősége.

– A Bíróság álláspontja

158 A megtámadott ítélet 130. pontjában az Elsőfokú Bíróság a kitzűzött környezetvédelmi célokra tekintettel igazoltnak tekintette egyes anyagoknak, különösen az agyagpalának, a rossz minőségű palának, az agyagnak, a kaolinnak és fazekasagyag hulladékainak a kizárását az AGL hatálya alól, még akkor is, ha azokat a kitermelésüket követően

sóderként használják fel, amennyiben – az Elsőfokú Bíróság által tett ténymegállapítás szerint – „azokat magas szállítási költségeik miatt mostanáig nemigen használták sóderként”.

- 159 Az Elsőfokú Bíróság ebből a megtámadott ítélet ugyanezen pontjában azt a következtetést vonta le, hogy ezen anyagok adómentessé tétele lehetővé teszi azok tiszta sódert helyettesítő célra történő felhasználását, és bizonyos módon hozzájárulhat ez utóbbiak kitermelésének és felhasználásának racionalizálásához.
- 160 A BAA állításaival ellentétben az Elsőfokú Bíróság ezzel nem a saját indokolását helyettesítette be a határozat indokolásának a helyébe, hiszen a tiszta sóder kitermelésének és felhasználásának racionalizálása – miként arra a jelen ítélet 150. pontjában rámutattunk – a vitatott határozatban felsorolt célkitűzések között szerepel.
- 161 Mivel a mostanáig sóderként nemigen használt elsődleges nyersanyagok felhasználására való buzdítás – miként arra az Elsőfokú Bíróság, anélkül hogy ezzel jogi hibát vétett volna, rámutatott – összhangban van azzal a célkitűzéssel, amely a sóder felhasználásának racionalizálására irányul, ezért az említett anyagok felhasználására való buzdítás sem ingatja meg az AGL környezetvédelemmel kapcsolatos jellegét és általános felépítését.
- 162 Végül, ami ebben az összefüggésben az eljárás során előterjesztett bizonyítékok – különösen az Egyesült Királyság 2002. február 19-i levele – elferdítésére való hivatkozást illeti, ilyen jellegű elferdítés az ügyiratok alapján nem állapítható meg, ezért e kifogás, valamint ennél fogva a védelemhez való jog megsértésére alapított kifogás nem eredményes.

163 Következésképpen, a harmadik jogalap harmadik részét teljes egészében el kell utasítani.

Az exportmentességek értékelése során vétett téves jogalkalmazásra alapított, negyedik jogalapról

164 A BAA azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság, azáltal hogy a megtámadott ítélet 147. és azt követő pontjaiban úgy ítélte meg, hogy a kivitelre került sódermennyiségek adómentessé tételét az AGL közvetettadó-jellege indokolja, egyrészt figyelmen kívül hagyta az EK 91. és 92. cikket, valamint indokolási kötelezettségét, másrészt pedig lehetővé tette a vitatott határozat indokolásának visszamenőleges hatályú kijavítását.

165 Először e jogalap második részét kell megvizsgálni.

A negyedik jogalap második részéről

– A felek érvei

166 A BAA azt állítja, hogy azáltal, hogy a megtámadott ítélet 150. és 151. pontjában helyt adott az AGL közvetettadó-jellegére alapított azon indokolásnak, amelyet a Bizottság és az Egyesült Királyság első alkalommal az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban adott elő,

az Elsőfokú Bíróság lehetővé tette a vitatott határozat visszamenőleges hatályú kijavítását, amely a közösségi jog értelmében nem megengedett (lásd ebben az értelemben a C-329/93., C-62/95. és C-63/95. sz., Németország és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1996. október 24-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-5151. o.] 47. és 48. pontját).

¹⁶⁷ A Bizottság által a vitatott határozat indokolásának 33. pontjában az exportált sódermennyeségek adómentességének igazolása érdekében kifejtett magyarázatnak ugyanis nincs jelentősége az Elsőfokú Bíróság előtt a Bizottság és az Egyesült Királyság Kormánya által képviselt, az EK 91. cikkre alapított érvelést illetően, és ez utóbbi helytelenül vélte úgy, hogy az az említett 33. pontban foglalt indokoláshoz kapcsolódik.

¹⁶⁸ A Bizottság és az Egyesült Királyság Kormánya erre azt válaszolja, hogy az Elsőfokú Bíróság, azáltal hogy az AGL közvetettadó-jellegére támaszkodott, nem a vitatott határozat „visszamenőleges hatályú kijavítását” tette lehetővé, hanem mindössze az e határozat 33. pontjában foglalt indokok részletesebb magyarázatát és kifejtését.

¹⁶⁹ Véleménye szerint a megtámadott ítélet 150. pontjában az Elsőfokú Bíróság elismerte, hogy az AGL közvetettadó-jellegén alapuló indokolást figyelembe kell venni, hiszen az a Bizottság által a vitatott határozat indokolásának 33. pontjában kifejtett indokokhoz kapcsolódik.

170 Szerinte az EK 253. cikk nem zárja ki, hogy a Bizottság valamely határozatában kifejtett érvek később részletesebben is kifejtésre kerüljenek.

171 Egyébként szerinte egyértelműen úgy tűnik, hogy a jelen ügy tárgyát képező témakörre irányadó jogi szabályok az EK 91. cikk és a célországban történő megadóztatás elve. Következésképpen az említett rendelkezés nyilvánvalóan a vitatott határozat jogi hátterének részét képezi.

– A Bíróság álláspontja

172 Ami a Bizottság indokolási kötelezettségét illeti, emlékeztetni kell rá, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 253. cikk által megkövetelt indokolást az adott ügy természetéhez kell igazítani, valamint világosan és kétértelműségtől mentesen kell megfogalmazni a jogi aktust kiadó intézmény érvelését, hogy az az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokait megismerhetővé, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkört gyakorolhatóvá tegye. Az indokolás követelményét az ügy körülményeire, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére, és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek magyarázathoz jutás iránti érdekére figyelemmel kell értékelni. Nem követelmény az indokolással szemben, hogy a releváns tény- és jogkérdések minden részletére kitérjen, amennyiben nem csupán szövege, hanem egyben kontextusa, valamint a tárgyra vonatkozó jogszabályok összessége alapján eldönthető a kérdés, hogy az indokolás megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek (lásd többek között a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 63. pontját).

- 173 Ami közelebbről a Bizottságnak olyan határozatát illeti, amely megállapítja, hogy a panaszos által bejelentett állítólagos állami támogatás nem létezik, a Bizottságnak a panaszos számára megfelelően fel kell tárni azokat az okokat, amelyek miatt a panaszban hivatkozott ténybeli és jogi elemek nem elegendők az állami támogatás meglétének bizonyításához (a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 64. pontja).
- 174 A jelen esetben megállapítandó, hogy a vitatott határozat indokolásának 33. pontja azzal magyarázza az exportált sóder adómentessé tételét, hogy a sóder mentességet élvezhet az adó alól az Egyesült Királyságban, amennyiben azt mentességet élvező gyártási eljárás (pl. üveg-, műanyag-, papír-, műtrágya- vagy növényvédőszer-gyártás) során használják fel.
- 175 Mivel a brit hatóságok nem tudnak ellenőrzést gyakorolni a területükön kívül történő sóderfelhasználás felett, a kivétel mentesítése a sódert exportálók jogbiztonsága érdekében, valamint azért szükséges, hogy elkerülhető legyen az egyenlőtlen bánásmód azon sódermennyiségek exportja esetén, amelyek az Egyesült Királyságon belül egyébként mentességet élvezhetnének.
- 176 Így a vitatott határozat 33. pontjában szereplő indokolás arra a bánásmódbeli egyenlőtlenségre utal, amely abból eredne, hogy az exportált sóder adó alóli mentesítésének hiányában az Egyesült Királyságban értékesített sóder bizonyos célú felhasználás esetén adómentes, miközben az ugyenezen célra felhasznált sóder az importáló országban az AGL hatálya alá tartozik, mivel a brit hatóságok nem rendelkeznek eszközökkel annak ellenőrzésére, hogy az Egyesült Királyság területén kívül miként használják fel a sódert.

- 177 Az ehhez hasonló indokolás nem tesz említést az AGL-nek az EK 91. cikk értelmében vett közvetettadó-jellegéről az exportált sóder adómentességének igazolása érdekében, amely egyrészt az Egyesült Királyságban értékesített sóder, másrészt az exportált sóder közötti különbségtételen alapul.
- 178 Ennélfogva, az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 150. pontjában foglalt megállapításaival ellentétben, az EK 91. cikkben alapuló indokolás nem tekinthető olyanoknak, mint amely a vitatott határozatban kifejtett indokokhoz kapcsolódik, amelyek azon alapultak, hogy a brit hatóságok nem rendelkeznek eszközökkel a nyersanyagoknak az Egyesült Királyság területén kívüli sóderként történő felhasználásával kapcsolatban, hanem valójában eltérő indokolást képez, amelyet e határozat meghozatalát követően fejtettek ki. Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság figyelmen kívül hagyta az EK 253. cikket, amikor ezen indokolást a vitatott határozatban szereplő indokok alapján figyelembe vette.
- 179 Következésképpen, a negyedik jogalap második részét el kell fogadni.

A negyedik jogalap első részéről

- 180 Az e jogalap második részére adott válasza tekintettel az említett jogalap első részét nem szükséges vizsgálni.

Az EK 88. cikk (2) bekezdésében foglalt hivatalos vizsgálati eljárás megindításának elmulasztására alapított, ötödik jogalapról

A felek érvei

- 181 A BAA arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság – miközben a megtámadott ítélet 165–167. pontjában helyesen emlékeztetett a vonatkozó ítélkezési gyakorlatra – tévesen alkalmazta a jogot, amikor ugyanezen ítélet 171. és 172. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Bizottság helyesen döntött úgy, hogy nem indítja meg az EK 88. cikk (2) bekezdésében említett eljárást.
- 182 A fellebbező szerint ugyanis az említett intézmény, a vitatott határozat e kérdésnek szentelt egyes bekezdéseinek tanúsága szerint ekkor még „nem bizonyosodott meg” arról, hogy az AGL nem minősül állami támogatásnak. Véleménye szerint ezt bizonyítja többek között az a körülmény is, hogy a megtámadott ítélet indokolása sokkal részletesebb és hosszabb, mint a határozat indokolása, valamint az a tény, hogy a megtámadott ítélet indokolása eltérő érveken alapul, mint a vitatott határozatban foglaltak.
- 183 A Bizottság és az Egyesült Királyság Kormánya erre azt a választ adja, hogy önmagában abból a körülményből, hogy a megtámadott ítélet hosszabb, mint a vitatott határozat, nem lehet azt a következtetést levonni, hogy ezen intézmény tévesen alkalmazta volna a jogot a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását megtagadó határozatának meghozatalával.

184 Az Egyesült Királyság Kormánya hozzáteszi, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen foglalta össze és alkalmazta a vonatkozó ítélkezési gyakorlatot, és helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a BAA által a jelen jogalap alátámasztására eredményesen hivatkozott egyedüli érvek, amelyek az AGL tárgyi hatályának meghatározásánál tapasztalható állítólagos következtelenségekre vonatkoztak, egybevágnak az EK 87. cikk (1) bekezdésének megsértésére alapított jogalap keretében általa előterjesztett érvekkel. E jogalap végeredményben csupán megismétli az Elsőfokú Bíróság előtt előadott érveket.

A Bíróság álláspontja

185 Miként arra a jelen ítélet 113. pontjában rámutattunk, az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás akkor nélkülözhetetlen, ha a Bizottságnak komoly nehézséget okoz annak megállapítása, hogy valamely támogatás a közös piaccal összeegyeztethető-e.

186 A Bizottság tehát egy állami intézkedés javára hozandó határozat elfogadásakor csak abban az esetben szorítkozhat az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálatra, ha az első vizsgálat során megbizonyosodott arról, hogy ez az intézkedés vagy nem képez az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatást, vagy ha támogatásnak minősül, akkor összeegyeztethető a Szerződéssel.

187 Amennyiben azonban az említett első vizsgálat során a Bizottság ezzel ellentétes következtetésre jut, vagy nem tudja minden kétséget kizáróan megállapítani a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét, úgy köteles minden szükséges véleményt beszerezni, valamint e célból az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást megindítani.

188 Márpedig, miként a Bizottság és az Egyesült Királyság Kormánya arra helyesen rámutatott, a BAA azon állítása, miszerint a megtámadott ítélet indokolása eltér a vitatott határozat indokolásától, részletesebb és hosszabb, mint ez utóbbi, önmagában nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta volna a jogot, amikor a megtámadott ítélet 172. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság nem lépte túl mérlegelési jogkörének határait annak megállapításakor – tekintettel az EK 87. cikk (1) bekezdésére –, hogy sem az AGL tárgyi hatálya, sem az export esetén adott adómentesség meghatározásának ellenőrzése nem okozott számára olyan komoly nehézséget, amely alapján köteles lett volna megindítani a hivatalos vizsgálati eljárást.

189 A BAA nem tudta pontosan meghatározni azokat a komoly nehézségeket, amelyekkel a Bizottság az értékelés során szerinte szembesült, ezért az ötödik jogalapot el kell utasítani.

A vitatott határozat indokolására vonatkozó, hatodik jogalapról

A felek érvei

190 A jelen jogalap alátámasztásaként a BAA arra hivatkozik, hogy az a körülmény, hogy az Elsőfokú Bíróság a vitatott határozatban foglalttól eltérő érvelést dolgozott ki, elegendő annak megállapításához, hogy az Elsőfokú Bíróság nem mondhatta volna ki a megtámadott ítélet 146. pontjában azt, hogy az említett határozat az EK 253. cikk követelményeire tekintettel megfelelően indokolt volt.

- 191 A Bizottság egyrészt hangsúlyozza, hogy a BAA semmilyen konkrét érvet nem terjesztett elő e jogalap alátámasztására, másrészt úgy véli, hogy a vitatott határozatot kellőképpen indokolta. Az Egyesült Királyság Kormánya megjegyzi, hogy a BAA csupán azt állította, hogy az Elsőfokú Bíróság a peres felek által kifejtett érveket látszólag alaposabban vizsgálta, mint a vitatott határozat, következésképpen e jogalapot el kell utasítani.

A Bíróság álláspontja

- 192 Természetesen, miként arra a jelen ítélet 173. pontjában emlékeztettünk, konkrétan a Bizottság valamely olyan határozatát illetően, amely a panaszos által bejelentett állami támogatás hiányát állapítja meg, a Bizottság mindenképpen köteles kellően indokolni a panaszosnak azokat az okokat, amelyek miatt a panaszban hivatkozott jogi és ténybeli elemek nem voltak elegendők az állami támogatás fennállásának bizonyítására.
- 193 Mindenesetre a fellebbező azon érvelése, miszerint az Elsőfokú Bíróság a Bizottságétól eltérő indokolást dolgozott ki, amely az említett intézmény indokolásánál részletesebb, nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta volna a jogot, amikor azt a következtetést vonta le, hogy a vitatott határozatnak az abban kifejtett okok tekintetében megfelelő az indokolása.

- 194 E körülményekre tekintettel a hatodik jogalapot szintén el kell utasítani.

- 195 Az előbbieken kifejtett megfontolások egészéből következően, figyelemmel a megállapított különféle jogi tévedésekre, a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni.

Az ügy Elsőfokú Bíróság elé történő visszautalásáról

- 196 A Bíróság alapokmánya 61. cikkének első bekezdése értelmében az Elsőfokú Bíróság határozatának hatályon kívül helyezése esetén, ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja az Elsőfokú Bírósághoz.
- 197 A jelen esetben, tekintettel a jelen ítélet 86–92., illetve 110–115. pontjában megállapított téves jogalkalmazásra, az ügyet vissza kell utalni az Elsőfokú Bíróság elé.
- 198 Mivel az ügyet a Bíróság visszautalta az Elsőfokú Bíróság elé, a jelen fellebbezési eljárás költségeiről jelenleg nem kell határozni.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság hatályon kívül helyezi az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-210/02. sz., British Aggregates Association kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 13-án hozott ítéletét.**
- 2) A Bíróság az ügyet visszautalja az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága elé.**
- 3) A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.**

Aláírások